

VILNIS

VOLUME LXII Nr. 18

KETVIRTADIENIS, GRUODŽIO RUGSĖJO [SEPTEMBER] 2, 1982

KAINA 25 c.

LIBRARY

SEP 15 1982

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN
LIETUVŲ LIAUDIES LAIKRASTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

KASDIEN

KAD PANAIKINTŲ SANKCIJAS DĖL KONSTITUCIJOS RUOŠIASI ĖJIMAMS MIRĖ F. PAŽŪSIS

Atstovų buto užsienio reikalų komitetas 22 balsais prieš 12 pasisakė, kad prez. Reagano sankcijos, nukreiptos prieš TSRS neparduoti vamzdžių Sibiro dujų dujotiekiui ir Vakarų Europą, būtų panaikintos. Taip jie nutarė verčiami jų valstijoje kai kurių korporacijų, kad sankcijos joms neša didelį nuostolį.

Rašant šiuos žodžius, sunku pasakyti ar kas iš to išeis. Spauda jau rašo, kad prezidentas nepasiduos, nesutiks, kad sankcijos būtų panaikintos. Vadinas, jis atstovauja stipresniems interesams, negu tie 22 kongresmanai.

Illinois respublikonas gubernatorius Thompson gubernatorių asociacijos konferencijoje išstojo prieš savo respublikoną prez. Reaganą. Prezidentą atvirai ragino, kad su tiktu pratęsti bedarbiams nedarbo kompensacijas, kad tartųsi su TSRS dėl ilgmetės sutarties grūdams parduoti, kad atsakytų nuo sankcijų Tarybų Sąjungai neparduoti dujotiekiui vamzdžių.

Kad toks gub. Thompsono išstojimas prieš prez. Reaganą būtų nuosirdus, reiktų jį sveikinti. Bet turint galvoje, kad gub. Thompson yra politikierius ir šiemet bus Illinois gubernatoriaus rinkimai, nuosirdumu tenka abejoti.

Nežiūrint liaudies nuotaikų už išaldymą branduolinio ginklo, atstovų bute įstatymo projektas išaldyti branduolinį ginklą vis tiek nepraėjo, stigo dviejų balsų—prieš buvo 204, už 202.

Tačiau Illinois kongresmanas Harold Washington sako, kad bus vėl pasiūlytas ir mano, kad turės praeiti. Nes, girdi, jeigu branduoliniam ginklui išaldyti įstatymo projektas būtų buvęs pasiūlytas prieš metus, prieš jį būtų balsavę 300 kongresmanų, o už jį 100, gi dabar bestigo tik 2 balsų.

Senatas entuziastingai užgyrė, jog konstitucija turi būti pataisyta taip, kad būtų draudžiami valstybės biudžetuose deficitai. Už konstitucijos pataisymą surinko net 69 balsų—dviems balsais daugiau, negu reikėjo.

Kaip toliau vystysis šitie už konstitucijos pataisymą ėjimai, vieni vilkai težino. Tačiau sveikai galvojant, toks konstitucijos pataisymas būtų "virvė iškart" beturčiams. Apie federalines pašalpas, kompensacijas skurdžiai turėtų užmiršti.

Amerikos liaudies pažangesni sąjūdžiai ruošiasi dideliems ėjimams kovai prieš nedarbą, prieš branduolinio karo grėsmę, prieš rasinę

Silutės rajono Kintų Jono Ciulados žuvininkystės ūkis—vienas didžiausių respublikoje. Jame gausu technikos, daug dirbančiųjų turi lengvuosius automobilius. Tačiau vaikai domisi ne tik mechanizmais. Jie pamėgo ir arklius.

Ūkyje yra mažas žirgynas, kuriame laikoma penkiolika sportinių žirgų. Treneriai Juozas Bardauskas ir Antanas Ruškys treniruoja 50 vaikų. Ūkio raiteliai jau spėjo pagarsėti. Neseniai Kintų vidurinės mokyklos aštuntokas Gediminas Juknius tapo respublikos jaunių žirginio sporto čempionu.

Nuotraukoje: Raigeliai joja maudyti žirgų. B. Aleknavičiaus nuotrauka

Juodberiai žirgai

Į nepakartojamo grožio Vilnios apylinkės savaitgaliais tūkstančiai vilniečių traukia pailsėti. Nemaža jų pasuka link Riešės, kur įsikūręs Vilniaus valstybinis žirgynas. Jie čia gali pasigrožėti eikliaisiais žirgais, pajodinėti, pasivažinėti brikelėmis. Ypač daug džiaugsmo patiria vaikai, kai juos vežioja mažieji poni.

diskriminaciją. Kaip praneša velionio Martin Luther King Jr. našlė Coretta Scott King, ji organizuoja bendrą frontą (koaliciją) tokiai Vašingtone demonstracijai, kokia buvo 1963 metų rugpjūčio 23 d.

Be visos eilės pažangių sąjūdžių bendrą frontą sudarys tokios organizacijos, kaip AFL-CIO profsąjungos, automobilių pramonės darbininkų profsąjungos, negrų Southern Leadership Conference, Amerikos žydų Atlantos komitetas, Nacionalinė moterų organizacija, laikraštinių gildija ir kt.

Tai ženklas, kad Amerikos liaudis pradeda rimtai nerimauti.

Vilniaus "Tiesa" praneša liūdną žinią, liečiančią ir mus, Amerikos pažangius lietuvius: mirė Amerikos pažangių lietuvių spaudos bičiulis, žinių agentūros ELTA direktorius Feliksas Pažūsis.

Feliksas Pažūsis užpernai su turistine grupe lankėsi Amerikoje, susipažino su mūsų laikraščiais ir sunkumais juos leisti, Lietuvoje jis buvo vienas aktyvesnių telkti ir raginti plunksnos darbuotojus bendradarbiauti mūsų laikraščiuose.

Laikraščio "Vilnius" kolektyvas reiškia giliausią užuojautą jo šeimai, artimiesiems ir visam ELTOS kolektyvui. S. J. Jokubka

Pirmą kartą Lietuvos arklīninkystės praktikoje čia auginami grynakraujai arabų veislės žirgai. Šiemet keturi žirgyne išauginti ristiškai debiutus tarptautiniame rudens aukcione. Tai žymiai padidins ir taip nemažas ūkio pajamas. Už realizuotą žemės ūkio produkciją čia per metus gaunama daugiau kaip pusantro milijono rublių.

Žirgyne išaugintus nedidelius, stiprius, išvermingus ir nereiklius žemaičių veislės žirgus noriai perka respublikos ūkiai, kaimynai latviai, baltarusiai, lenkai. Pokario metais sukryžminus Orlovo ir Šiaurės švedų žirgus, išvesti nauji, stambesni žemaičių arkliai. Jie išsaugojo visas geriausias žemaitukų savybes: gražią išvaizdą, gerą prisitaikymą prie vietinių sąlygų, judrumą, didelę jėgą bei išvermę. Šios veislės arkliai sąjunginėse varžybose per pastaruosius 22 metus iškovojo 43 prizus ir 138 prizines vietas, ne kartą buvo Tarybų šalies rekordininkai sunkių krovinų vežimo varžybose.

— Mūsų technikos amžiuje arkliai pergyvena savotišką renesansą,—sako žirgyno direktorius, respublikos nusipelnęs zootechnikas Algirdas Pakštys.—Daugelį smulkių žemės ūkio darbų atlikti mašinomis neapsimoka, o kartais ir neįmanoma. Daug žirgų respublikos ūkiai išgyja ir sporto reikams.

Pats žirgynas tapo stambia žirgų sporto baze. Čia treniruojasi ir Vilniaus miesto moksleiviai. Žirgyno jėjimo mėgėjai ne kartą tapo respublikinių, sąjunginių ir tarptautinių varžybų nugalėtojais. A. Uža

Nikaragva keičia savo veidą

Suėjo treji metai, kai liaudis nuvertė Somosos diktatūrą Nikaragvoje. Pažymint šias metines, vietoje ir užsienio spauda daug rašo apie permainas, kurios vyksta šiame krašte. Jos, pirmiausia prasidėjo nuo diktatoriaus ir jo pakalikų turto konfiskavimo. Buvo padėti pamatai krašto ekonomikos valstybiniam sektoriui. Kaime prasidėjo kooperatyvų kūrimas, žemės gavo bežemiai. Ji atimama iš tų, kurie trukdo valdžiai įgyvendinti ekonominę politiką. Vien per pastaruosius metus valstiečiams ir jų kooperatyvams buvo perduota 70 tūkstančių hektarų žemės. Didėja pagrindinių žemės ūkio kultūrų—kavos ir cukrašvendrių derliai, daugiau išauginama kukurūzų, ryžių, bananų.

Ryškios permainos atokiausiose krašto kampeliuose, kur anksčiau klestėjo nedarbas, skurdas, išnaudojimas. Pradėta plati liaudies švietimo kampanija. Pirmajame jos etape skaityti ir rašyti išmoko 600,000 žmonių, kurių daugumą sudaro valstiečiai. Dabar mokosi daugiau kaip 40 procentų krašto gyventojų.

Tropinėje Karibų jūros pakrantėje anksčiau iš viso nebuvo nei mokyklų, nei medicinos įstaigų. Į šiuos rajonus sunku buvo patekti, nes nebuvo kelių. Dabar tiesiami keliai, čia duris atvėrė pirmosios mokyklos, medicinos punktai, kultūros įstaigos.

Įgyvendinti permainas liaudies valdžiai nėra lengva. Ir ne tik dėl sunkaus palikimo, paveldėjo iš dešimtmečių viešpatavusios anti-liaudinės diktatūros, bet ir dėl sudėtingos tarptautinės padėties, pirmiausia dėl JAV politikos Nikaragvos atžvilgiu, dėl atviro kišimosi į jos vidaus reikalus.

Nikaragva ryžtingai atmeta JAV diktatūrą, plečia ryšius ir bendradarbiavimą su daugeliu pasaulio valstybių, didėja jos autoritetas tarptautinėje arenoje.

Įvairiapusis bendradarbiavimas plėtojamas tarp Nikaragvos ir Tarybų Sąjungos. X.

Trumpai

— Detroite 3,000 delegatų, atstovaujantys keturiems milijonams pensininkų, vienbalsiai nutarė, kad būtų išaldytas branduolinis ginklas ir iš Pentagono pinigai perkelti socialinėms programoms.

— Amerikos jaunų žmonių išsilavinimo lyga, kad pakėlus jaunimo radikalumo lygį, nutarė organizuoti naują organizaciją. Susirinkime svečio teisėmis dalyvavo ir Komunistų partijos sekretorius Gus Hall.

— Brookings instituto tyrinėjimų duomenimis, krašto ūkis dar metus niurkysis kaip niurkosi negalavimuose.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Apie konstitucijos pataisymą biudžetams balansuoti

Nei iš šio, nei iš to, administracijoje su prez. Reaganu priešakyje, kongrese ir didžiojoje spaudoje, formuojančioje viešąją nuomonę, kilo sumanymas pataisyti konstituciją taip, kad valstybės biudžetas neturi turėti deficito, turi būti subalansuotas. Nes kaip dabar yra, kai kalbama apie šimt milijoninius deficitus ir nematyti galo jiems didėti, dolerio vertė gali taip nusiglyventi, kad iš jo liktų tik popiergaliukas.

Išties, valstybės biudžeto deficitai yra infliacijos spyruoklė. Kuo daugiau išspausdinama pinigų ir paleidžiama cirkuluoti biudžeto deficitų padengimui, tuo dolerio vertė darosi mažesnė, viskas pabrangsta pradėdant duona ir baigiant paskolų palūkanomis. O kad taip nebūtų, valdžios pajamos neturi būti mažesnės už išlaidas. Atrodo protinga, kad pajamos nebūtų mažesnės už išlaidas. Administracija su prez. Reaganu, kongresas ir didžioji spauda muša į tašką, kad taip būtų padaryta.

Bet antra vertus, kas atsitiktų jeigu taip padarytų, pagal pataisytą konstituciją būtų draudžiama nesubalansuoti valstybės biudžetą? Kaip dabar pagal reagonomikos politiką siauriamos socialinės programos, kad sumažint išlaidas, tada jos dar labiau būtų siauriamos, o gal ir visiškai būtų išbrauktos panaikintos, nes karinės išlaidos yra neliečiamos, jos neša karinių reikmenų korporacijoms pelnus, kurie pagal reagonomiką turi didėti be perstojo, kad krašto ūkis nesužlugtų. Vadinasi, valstybės biudžetas būtų balansuojamas varguomenės sąskaita.

Antra, jeigu socialinių programų siaurimu nepakaktų deficitams padengti pajamų, prisieitų didinti mokesčiai, kurių, kaip žinia, daugiausia surenkama iš vidurinėsios klasės ir darbininkų. Vadinasi, jau ir taip vos pakeliama mokesčių našta dar labiau pasunkėtų.

Iš antitarybinės politikos niekas neišeina

Prez. Reaganui su antitarybine užsienio politika nelabai kas. Nežiūrint kaip nori ir stengiasi Tarybų Sąjungos politinei ir ekonominei įtakai pasaulio tautų bendruomenėje kišti koją, bet niekas iš to neišeina. Ypač visa tai akivaizdu, tai nepasisiekimas pastoti kelią Sibiro dujom atvesti į Vakarų Europą projektui. Išdidus pareikalavimas, kąd sąjungininkai neparoduotų Tarybų Sąjungai vamzdžių ir kitokių dujų atvedimui įrengimų subliuško. Netgi ir tokia sąjungininkė kaip Anglija pasisakė prieš prez. Reagano reikalavimą, nekaltant jau apie Prancūziją, Vakarų Vokietiją, Italiją, Japoniją. Jos su Tarybų Sąjunga kooperuos, kad dujotiekis būtų atvestas.

Dabar galvosūkis su grūdų pardavimu Tarybų Sąjungai. Laikantis antitarybinės politikos nei šis, nei tas grūdus pardavinėti Tarybų Sąjungai. Bet kur juos dėti, kai fermeriai turi prisipylę pilnus elevatorius. Dabar, pagal kontraktą, kuris baigsis rugsėjo 30 dieną, Tarybų Sąjunga nori ar nenori turi pirkti kasmet po šešis milijonus tonų kukurūzų bei kviečių. Nemaža žemės ūkiui parama. Tačiau Tarybų Sąjungai tie šeši milijonai tonų nei šilta, nei šalta. Amerika neparuos, jų gaus pirkti ir Argentinoje, ir Kanadoje, ir kitose šalyse, eksportuojančiose grūdus.

Kalbant apie antikomunistinės propagandos mašinai sugalvotą išmislą "tarybinės grėsmės" pavojų, išmislas eina vėjais. Sąjungininkai šį išmislą padėję ant lentynos plečia prekybą su Tarybų Sąjunga, nepaisydami nieko pasiryžę padėti Tarybų Sąjungai praveisti dujotiekį ir t. t. Amerikos fermeriai irgi, parduokime Tarybų Sąjungai grūdus, o "tarybinės grėsmės" pavojum tegul žaidžia karinė pramonė. Milijonai ir milijonai pasaulio žmonių, pastūmę tą išmislą į šalį, už branduolinio ginklo išaldymą, už nusiginklavimą.

Arba pamkime Lenkiją. Koks buvo sukeltas liarmas, kai tenai buvo paimti už pakarpos antikomunistinės propagandos iš užsienio suagituoti prieš valdžią "solidaristai". Atrodė, kad su Tarybų Sąjunga vyks susirėmimas. Masinėje informacijoje darėsi stačiai tvanku nuo sankcijų ir kaltinimų Tarybų Sąjungos adresu. Vyko demonstracijos, triukšmai, prezidento spaudos konferencijos, visokiausi pareiškimai ir išsireiškimai prieš Tarybų Sąjungą. Na, ir kas iš to išėjo? Kalnas pagimdė pelę, nežiūrint kaip nori, kad pagimdytų vilkinį šunį, bet niekas neišeina, nes praėjo tie laikai, kai Tarybų Sąjunga buvo vienu viena, o dabar jos vadovybėje visa socialistinių šalių sandrauga, į kurią kapitalistinio pasaulio antitarybiniai ėjimai atsimuša kaip į granito sieną. Daug kapitalistinio pasaulio šalių pradeda tai suprasti, bet ne prez. Reagano Jungtinės Valstijos.

— Prancūzijos laikraštis "Mond": "Prancūzijos prezidentas Mitterand mano, jog JAV karinis kišimasis Centrinėje Amerikoje gali įstumti visą pasaulį į dramatišką padėtį".

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

VOKIEČIŲ JAUNIMAS

Socialistinio vokiečių darbininkų jaunimo organizacija paragino aktyviau kovoti prieš šalies jaunosios kartos nedarbo augimą. Bonoje išplatintame atsišaukime į darbininkų jaunimą pabrėžiama, kad viena iš svarbiausių nedarbo, apėmusio dabar daugiau kaip 700 tūkstančių Vakarų Vokietijos jaunų žmonių, ir krizės švietimo srityje priežasčių yra ginklavimosi varžybos, karinio biudžeto didinimas. Todėl svarbiausias už savo teises kovojančio jaunimo šūkis turi būti reikalavimas: "Mums reikalingas darbas, bet ne raketos!" sakoma atsišaukime.

NIKARAGVA PASIRYŽUS NEPASIDUOTI

Nikaragvos Masajos mieste, kurio gyventojai įrašė nemažai ryškių puslapių į liaudies kovos už laisvę ir nepriklausomybę istoriją, įvyko daugelio tūkstančių žmonių mitingas, skirtas trečiosioms Sandino liaudies revoliucijos pergalei metinėms. Svarbia kalbą pasakė Sandino nacionalinio išsilaisvinimo fronto nacionalinės vadovybės narys D. Ortega.

Pažymėjęs, kad Nikaragva siekia gyventi taikiai, D. Ortega pareiškė: mes raginame viso pasaulio visuomenę, atskirai imant Jungtinių Valstijų liaudį, kovoti, kad būtų pradėtas taikus dialogas, neleisti, kad Centrinė Amerika būtų pavesta nauju Vietnamu. Kartu jis pabrėžė, kad Nikaragvos liaudis yra pasirengusi imperialistų agresijos atveju kautis ir nugalėti.

PAVOJINGAS PRECEDENTAS

Nepaisydama Brazilijos visuomeninių organizacijų protesto, Amerikos kompanija paskandino jai priklausantį supertanklaivį "Herkules" su nesprogusia aviacijos bomba už 250 mylių nuo Brazilijos krantų.

Anglijos ir Argentinos konflikto metu šių metų birželio 8 d. "Herkul", plaukiojusi su Liberijos vėliava, atakavo neatpažintas kovos lėktuvas. Viena bomba, pataikiusi į tanklaivio korpusą, nesprogo ir jos nukenksminti nepavyko.

Kaip pareiškė Santa Catarinos valstijos aplinkos apsaugos asociacijos atstovai, tanklaivio nuskandinimas prie Brazilijos krantų yra pavojingas precedentas.

PAKAKTŲ BADUI IR SKURDUI LIKVIDUOTI

Jungtinių Tautų ekspertų nuomone, neįmanoma vienu metu stiprinti ginklavimosi varžybas ir kartu užtikrinti ekonominę ir socialinę pažangą. Jų nuomone, šiemet išlaidos kariniams tikslams pasaulyje sudarys ne mažiau kaip 600 milijonų dolerių. Šios sumos pakaktų badui ir skurdui likviduoti pasaulyje.

Iš Jungtinių Tautų vyriausiosios būstinės paskelbtų duomenų matyti, kad dabar pasaulyje apie 600 milijonų žmonių sistemingai pusbardžiauja, pusantro bilijono žmonių neturi galimybės gauti medicininę pagalbą, o ketvirtis bilijono vaikų nelanko mokyklos. Dėl to neregetas išteklių švaistymas ginklavimosi varžyboms kelia didelį susirūpinimą, sakoma viename Jungtinių Tautų tyrimų nusiginklavimo klausimais dokumente.

PAREIŠKIMAS IŠ PORTUGALIJOS

Prieš aštuonerius metus nuvertęs fašistinį režimą Portugalijoje ginkluotųjų jėgų judėjimas ir ateityje ryžtingai kovos už laisvę, gins Balandžio revoliucijos idealus. Tai pareiškė laikraštyje "Diario" paskelbtame interviu Portugalijos revoliucinės tarybos narys Vitor Krespa. Jis griežtai kritikavo kapitalistišką socialistų partijos vadovybės poziciją dėl konstitucijos peržiūrėjimo ir pabrėžė, kad tarp Portugalijos kariškių gyvi Balandžio idealai. Ginkluotosios pajėgos, nurodė jis, tvirtai pasiryžusios neleisti, kad kariškiai būtų panaudojami kaip portugalų tautos engimo įrankis.

RUOŠIAMA PROTESTO DEMONSTRACIJA

Antikarinės organizacijos, įeinančios į Olandijos judėjimą už taiką, nutarė surengti rugsėjo 4 dieną Rotterdame masinę nacionalinę protesto manifestaciją prieš planus dislokuoti Olandijos teritorijoje naują Amerikos branduolinį ginklą.

Manifestacijos organizatoriai mano, kad jos mastas bus toks pat, kaip praėjusių metų lapkričio mėnesį Amsterdamo įvykusios manifestacijos prieš Amerikos raketų dislokavimą šalies teritorijoje. Tada manifestacijoje dalyvavo daugiau kaip 4,000 olandų.

Trumpai

— Federalinių vieškelių administratorius Ray Barnhard gubernatoriui pasakojo, kad po lapkričio rinkimų gazolino galonas bus apmokestinamas papildomai keturiais centais.

— Advokatų suvažiavimas San Franciske buvo pasikvietęs buvusį valstybės sekretorių Alexander M. Haig. Už pasakytą suvažiavime kalbą jam sumokėję 20 tūkstančių dolerių.

— AFL-CIO profsąjungos užgėrė Adlai E. Stevensonso kandidatūrą Illinois gubernatorių postui. S. Thompson kandidatūrą atmetė dėl to, kad jis per daug susijęs su reagonomika.

— General Motors pradėjo jau samdyti darbininkus dirbti naujame fabrike, pastatytame Meksikoje. Šis fabrikas yra dešimtas Meksikoje General Motors kompanijos.

— Valstybės departamentas davė vizų įvažiuoti į JAV Tarybų Sąjungos statybos darbininkų delegacijai, kurią kvietė čia atvykti Kalifornijos statybos darbininkų profsąjungos.

— Anglijos prekybos ministras Lord Cockfield parlamentui pasakojo, kad Amerika daro didelę klaidą neparoduodama vamzdžių Sibiro dujotiekiiui.

— AFL-CIO profsąjungų vykdomoji taryba pasmerkė prez. Reagano ekonomikos politiką, kaip didinančią nedarbą ir mažinančią pragyvenimo lygį.

— Siemet baigusiems kolegijas buvo pasiūlyta 18 procentų mažiau darbų, negu praeitais metais.

Vilnis, 1962 rugsėjo 2

KULTŪRINIS gyvenimas

Senas Vincas

SENAS VINCAS

Amerikos lietuvių senojoje emigracijoje vargu ar atsiras žmogus, kuris nebūtų girdėjęs apie Seną Vincą. Tačiau ne visi žino, kad Senas Vincas—tai Vinco Jakščio literatūrinis pseudonimas.

Vincas Jakštys gimė 1880 metų gegužės 3 dieną Skliaučiu, dar kitaip vadinamame Saulėkaičiu, kaime. Pradinę mokyklą jam teko lankyti tik dvi žiemos. Visas kitas jo mokslas—gyvenimo universitetai.

Idomu ir nelengvą kelią nuėjo šis žmogus. Neturėdamas nė septynerių metų, jis pažino varganą piemenuko dalią gandydamas buožės bandą. Paūgėjęs tapo kriaučiu, klajojo po visą Suvalkiją, laimės ieškojo Prūsijoje, o 1900 metais atsiseivino su tėviške ir iškeliavo į Škotiją. Ten giliai po žeme kirto akmens angli, tapo ateistu ir įsijun-

TARYBŲ LIETUVOS KULTŪROS BARUOSE

Dailės adresai

Toli nusidriekia Tarybų Lietuvos kūrybinio bendradarbiavimo ir draugystės su kitomis tarybinėmis respublikomis gijos.

Nemažai lietuvių dailininkų darbų rasime įsikūrusių įvairiuose Tarybų Sąjungos kampeliuose. Į kitas respublikas daugiausia iškeliauja taikomosios dekoratyvinės ir monumentaliosios dailės kūrinių. Ju yra Maskvoje (ypač pagausėjo olimpiniais metais), Uljanovske, o kai kurie pasiekė net Vladivostoką ir Nachodką.

Engelso mieste pastatytas G. Jokūbonio sukurtas ir V. Čekausko projektuotas F. Engelso paminklas. Kiek anksčiau Gnesinų mokyklos rūmus Maskvoje papuošė J. Kalinausko ir A. Zokaičio "Mūza". Daugelio lietuvių dailininkų darbai puošia TASS-o rūmus. Gausi mūsų respublikos dailininkų darbų kolekcija yra sąjunginių Prekybos rūmų mineralų salėje "Cvetnyje kamni". Ir kituose interjeruose yra lietuvių autorių kūrinių—M. Babenskiens gobelenai Onkologijos centre, B. Bružo vitražai Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nuolatinėje atstovybėje. Be to, Maskvoje dar iš anksčiau yra mūsų dailininkų A. Stoškaus, K. Morkūno, M. Mačiulienės, S. Kazimieraičio, K. Vilnis, 1982 rugsėjo 2

gė į socialistinį judėjimą, aktyviai dalyvavo steigiant ir leidžiant pažangų Škotijos lietuvių laikraštį "Rankpelnis". Vėliau jis išvyko į Ameriką, dirbo raidžių rinkėju "Kovos" spaustuvėje, po to ėjo Amerikos lietuvių socialistų laikraščio "Kovos" administratoriaus pareigas. Pagaliau po įvairių klajojimų jis grįžo į savo pusantro akerio farmą netoli Philadelphijos.

Senas Vincas—įdomus rašytojas. Jo literatūrinė kūryba gausi, tematika įvairi. Jis išbandė daugelį žanrų—vaizdelį ir apsakymą, apysaką, feljetoną ir pjesę, publicistinių straipsnių ir eilėraščių. Pirmieji Seno Vinco kūrinių buvo išspausdinti Amerikoje 1912 metais. Tai trumpų pjesių ir eilėraščių rinkinėlis "Paslaptis", keturių veiksmų tragedija "Kontrabandininkas" ir kt. Vėliau jis parašė dramą "Už dievą ir tėvynę", vaizduojančią Lietuvos buržuazinių nacionalistų siautėjimą 1941 m. Senas Vincas spaudai atidavė komediją "Atvažiavo su kraičiu".

1929 metais Brooklyne Amerikos Lietuvių Literatūros draugija išleido stambiausią jo kūrybos rinkinį, pavadintą "Seno Vinco raštai. Pirmas tomas". Jame pateikiami autoriaus atsiminimai ir apsakymai. Antrame Seno Vinco raštų tome, išleistame 1956 metais, sudėti jo eilėraščiai. 1958 metais Tarybų Lietuvoje išleistas Seno Vinco raštų rinkinys "Gyvenimo verpetuose", kuriame spausdinami atsiminimai ir apsakymai.

Imta iš "Svetimaj padangėj"

P. S. Kitoje vietoje šiame puslapyje spausdiname S. Vinco eilėraščių "Atmenu".

Valaičio ir kitų kūrinių.

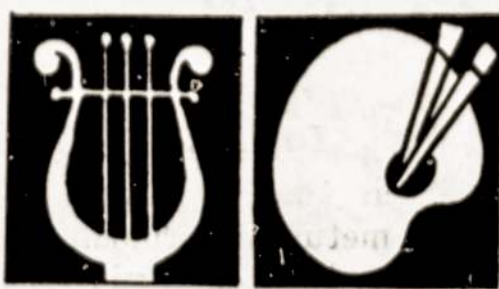
Su broliškosiomis respublikomis sieja ir gamybiniai saitai: skulptūras mūsų respublikos dailininkai neretai lieja Leningrade, Baltarusijoje, Estijoje. Meninio stiklo dailininkams padeda Lvovo eksperimentinis skulptūros ir keramikos kombinatas bei baltarusių stiklo fabrikas "Neman".

"Anykščių šilėlis" prabyla angliškai

Vertimai atveria lietuviškai knygai kelią į pasaulį. Leisti lietuvių poetų kūrybą užsienio kalbomis telkia pastangas Maskvos "Progreso" leidykla. Joje dirba poetas ir talentingas vertėjas Piteris Tempeštas, vertęs S. Neries, E. Mieželaičio, J. Degutytes ir kitų eiles. Jis taip pat vertė ir redagavo "Vagos" leidžiamas "Vyturėlio" serijos knygas vaikams į anglų kalbą.

Prieš kiek laiko anglų kalba pasirodė P. Tempešto išversta A. Baranausko poema "Anykščių šilėlis". Dabar mūsų poezijos perlo dvasią, Lietuvos gamtos garsus, spalvas, galės pajusti ir kitos tautos skaitytojai.

Šiuo metu P. Tempeštas verčia K. Donelaičio "Metus". Poemos ištraukos pasirodys "Lietuvių poezijos antologijoje", kurią rengia "Progreso" leidykla.

"Aukšinio Orfėjo" sidabras

Bulgarijoje, saulėtojo kranto Vasaros teatre vyko aštuonioliktasis tarptautinis "Aukšinio Orfėjo" bulgarų estradinės dainos festivalis. Jame Tarybų šalies atstovei Lietuvos TSR nusipelnusiai artistei Janinai Miščiuokaitei paskirtas sidabro medalis. Solistė apdovanota už L. Ivanovos ir N. Zacharjevos dainos "Sukasi laikrodžio rodyklės" interpretavimą.

Pirmą kartą Tarybų Lietuvos atlikėja tapo Tarptautinio estradinės dainos konkurso laureate. J. Miščiuokaite festivalyje dar dainavo specialiai "Aukšiniam Orfėjui" sukurta M. Tamošiūno ir J. Nekrošiaus daina "Viltim ir meile gyvenimui". Didelio pasisekimo dainininkė susilaukė laureatų koncerte.

KERAMIKOS IR TAPYBOS EKSPOZICIJA

LTSR dailininkų sąjungos Kauno skyriaus patalpose buvo surengta dailininkės Salomėjos Rimševičiūtės-Prapuolenienės personalinė keramikos ir tapybos darbų paroda. Buvo eksponuojami arbatos indai, pietų servizai, keraminiai medaliai, dekoratyvinės plokštės, medaliukai, sagės, variniai ir kiti papuošalai.

Sioje dainų šventėje Bulgarijoje dalyvavo atlikėjų iš 19 šalių, ją transliavo bulgarų televizija, "Intervizija", filmavo Tarybų Sąjungos, Vokietijos DR, Čekoslovakijos, Suomijos, Japonijos, Alžyro ir kitų kraštų kino dokumentininkai.

ATMENU

Atmenu, kaip valgiau duoną biralinę,
O vandenį gėriau iš arklio pėdos;
Kaip blaudždos sutrukę ir padai sutinę
Nuo aušros lig tamsai trypė prie bandos.

Kaip lietaus išpraustas, vėjo sušukuotas,
Galvijams sugulus, o rūstus dangau,
Jau jėgų netekęs, žaibų išbučiuotas,
Grioviy susirietęs, saldžiai užmigau . . .

Sapnuoju—atėjo šaltosios kalėdos
Ir mama jau vedas namų link nūnai;
Sako: "Tau, vaikeli, pasibaigė bėdos,
Ir tu savo daliai jau užsiganei.

Gaspadorius sakė, buvai geras vaikas,
Tai dar ir paviržio davė prie algos;
Bulvės užderėjo, rugių pilnas saikas,
Bus ir kunigėliui, kai atkalėdos . . ."

Bet tą saldų sapną pertraukė tikrovė,
Kai dėdė lyg replėmis už sprando nutvėrė
Ir, "rupūžel!" keikdamas, griausmingai užgriovė,
O dvilinkas diržas skaudžiai pečius pėrė.

Aš cypiau jo rankoj tarytum šunytis,
Raičiausi lyg sliekas, vengdamas kirčių . . .
Ištrūkęs pabėgau, o jis mane vytis,
Mat, dar neužbaigęs raižyti pečių.

Jeį kojos žaizdotos, neužjaučia niekas.
Tad, eidamas gultų, gydytis imu . . .
Raitaus savo migy kaip ant kriukio sliekas,
Žaizdas apsilaisvęs savo šlapumu . . .

Nors pečiai rumbuoti, vabalai įkyrūs
Neduoda užmigti, dilgina žaizdas . . .
Bet aš gaspadoriui, užaugęs į vyrus,
Žadu atsisteisti už visas skriaudas!

Ir tokią kerštingą priesaiką padaręs,
Jaučiau, pasidarė lengviau ant širdies.
Tokį vilties barą per kančias išvaręs,
Ryžtingai vėl grūmiaus, laukdams ateities.

Bet netrukus vėlei verkiau nusivylęs,
Kada jau sulaukiau metų pabaigos,—
Dėdė, pusę saiko man rugių įpylęs,
Pas mamą išleido su puse algos . . .

Nenoroms aš mamai nešu tokią žinią . . .
Sugniuždytas dvasioj, į namus einu . . .
Ir kerštui išlieti, atšaldyt krūtinę,
Gaspadoriaus trobas padegt ketinu.

Užmirštin nugrimzdo tasai vargo klonis . . .
Septyni kryželiai—tai metų būrys.
Vargu betikės man net Lietuvos žmonės,
Jau seniai užtrenkę veigovės duris.

Ar supras šiandienės Lietuvos jaunuoliai
Kaip vargo pas buožės samdytas piemuo,
Kaip kasdien jis gulė utėlėtan guolin,—
Kaip jis paskui bandą laktė tartum šuo?

Senas Vincas

Didelis būrys jaunimo dirba Molėtų rajono Ždanovo kolūkyje. Jaunimas aria dirvas, prižiūri gyvulius, stato naujus namus, remontuoja techniką, nuima derlių.

Kolūkio administracija rūpinasi jaunimo auklėjimu, jų mokymusi, poilsiu, gyvenimo sąlygomis. Ir rezultatai akivaizdūs. Beveik visi kolūkio jaunuoliai iki 30 metų turi vidurinį išsilavinimą. Vakaraus vaikams ir merginoms nuobodžiauti netenka. Jų paslaugoms—kultūros namai. Čia veikia etnografinis ir moterų ansambliai, dramos būrelis, šokių kolektyvas. Yra nemažas būrys sportininkų.

Daug mechanizatorių ir jaunų specialistų su kolūkio stipendijomis baigė mokslus ir grįžo dirbti į savo kolūki. Per vienuoliktąjį penkmetį daugiau kaip 30 žmonių su kolūkio stipendijomis išgys traktorininko, vairuotojo, elektriko, šaltkalvio remontininko, statybininko specialybes, o technikuose ir aukštosiose mokyklose mokosi 17 žmonių. Jaunimui statomi mūriniai gyvenamieji namai.

Nuotraukoje: Gyvenvietė pasipuošė tokiais namais, kuriuose gyvena ūkio specialistai. M. Baranausko nuotrauka

VIENINGOJE ŠEIMOJE

Pasakoja Lietuvos TSR valstybinio plano komiteto pirmininko pirmasis pavaduotojas Bronislovas ZAIKAUSKAS

Liepos mėnesį šventėme Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 42-ąsias metines, o rugpjūčio pradžioje pažymėjome kito labai reikšmingo mūsų respublikos gyvenimo įvykio—Tarybų Lietuvos įstojimo į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą—sukaktį.

Per istoriškai trumpą laiką broliškųjų tarybinių tautų šeimoje Lietuva iš ekonomiškai atsilikusio krašto tapo industriškai išsivysčiusia respublika su gerai mechanizuotu socialistiniu žemės ūkiu. Pakanka pasakyti, kad respublikos pramonės gamyba per tą patį laiką išaugo 61 kartą, kai tuo tarpu per dvidešimt buržuazijos valdymo metų jos potencialas padidėjo vos du kartus. Reikšmingi pasikeitimai įvyko žemės ūkio gamybos srityje, moksle, kultūroje, švietime.

Padedant broliškoms tarybinėms respublikoms, penkmečių metais Tarybų Lietuvoje pastatyta daugiau kaip 220 stambių pramonės įmonių, sukurtas galingas agropromoninis kompleksas. Jei pirmaisiais pokario metais pagal nacionalines pajamas vienam gyventojui Tarybų Lietuva užėmė vieną paskutiniųjų vietų tarybinių respublikų tarpe, tai dabar per šį rodiklį jai priklauso penktoji vieta šalyje.

Lenininė tautų draugystė... Šiuose žodžiuose—visų broliškųjų respublikų, jų tarpe ir Tarybų Lietuvos, laimėjimai, jos nūdiena ir ateitis. Ši draugystė padėjo pakelti

6

sunkių pokario metų našą, ši draugystė šiandien padeda siekti naujų ekonomikos laimėjimų. Daugiau kaip 300 gamyklų tiekė įrengimus didžiausiai respublikos elektros jėginei Elektrėnuose, keli šimtai broliškųjų respublikų įmonių vykdė mūsų užsakymus ir statant chemijos pramonės gamyklas, kuriant kitas naujas pramonės šakas. Draugystės statybomis galima vadinti ir didžiausias respublikos vienuoliktąjį penkmečio statybas. Štai vien Ignalinos atominės elektrinės statybai įrengimus kuria ir gamina Leningrado ir Maskvos, Charkovo ir Jerevano, Nelčiko ir Odesos konstruktoriai, mašinų gamintojai.

Šiandien Tarybų Lietuva palaiko ekonominius ryšius su visomis tarybinėmis respublikomis. Savo gaminius mums tiekia beveik 6 tūkstančiai šalies gamyklų ir fabriklų.

Glaudžiausi ir plačiausi ryšiai Tarybų Lietuvą jungia su Rusijos Federacija, ypač su artimiausiais Šiaurės Vakarų ir Centrinio ekonomiais rajonais. Ši respublika mums tiekia pagrindinę dalį juodųjų metalų, naftos perdirbimo produktų, taip pat dujas, sunkvežimius, lengvuosius automobilius, traktorius, grūdų kombainus ir kitas žemės ūkio mašinas, šilko ir medvilnės gaminius, miltų ir kruopų. Iš Ukrainos gauname juoduosius metalus, akmens anglį, traktorius ir automobilius, televizorius ir magnetofonus, sunkvežimius, daugelio plačiai vartojamų prekių tiekėja. Vidurinės Azijos respublikos siunčia "baltąjį auksą"—medvilnę,

Kazachstanas, Kirgizija ir Ukraina tiekia maždaug du trečdalius perdirbamos respublikoje vilnos, didžiąją dalį odos. Miško medžiaga mums siunčia Archangelsko, Vologdos, Murmansko, Kirovo, Kostromos sritys, Karelija.

Išaugus Tarybų Lietuvos ekonomikai, ir mes įnešame vis svaresnį indėlį į planingai tvarkomą vieningą Tarybų Sąjungos ekonomiką. Į įvairius šalies kampelius siunčiamos lietuviškos staklės ir prietaisai, skaičiavimo mašinos ir elektros varikliai, elektros suvirinimo agregatai ir mineralinės trąšos, žemės ūkio mašinos ir lengvosios, maisto pramonės gaminiai. Lietuva taip pat užima vieną pirmaujančių vietų šalyje pagal elektros suvirinimo įrengimų, garso įrašymo aparatūros gamybą. Vis aktyviau mūsų respublika dalyvauja tokiuose svarbiuose visos Sąjungos liaudies ūkio darbuose, kaip Baikalo-Amūro magistralės zonos kuro, energetikos išteklių ir žaliavų įsisavinimas, Nejudžemio zonos ugdymas. Antai Tarybų Lietuvos pasiuntiniai BAM-o trasoje stato geležinkelinių miestų—Naujajį Uojaną, tiesia 30-ties kilometrų ilgio automobilių kelią, melioruoja žemes Smolensko srityje. Daug didžiųjų šalies statybų užsakymų atlieka respublikos pramonės įmonės.

Tarybų Lietuvoje sukurta ir gaminama labai naši technika, kuri įgalina pašarų ruošimą šalies žemės ūkyje organizuoti pramoniniu būdu. Žemės ūkiui kuriami ir gaminami labai efektyvūs fermentiniai preparatai. Mūsų respublikos pramonės įmonės naudoja Baltarusijos patirtimi miltilinės metalurgijos vystymo srityje.

Ekonominis bendradarbiavimas Tarybų šalyje turi gražią istoriją ir kilnias tradicijas. Ugdydama ir puoselėdama jas, Tarybų Lietuva kartu su kitomis respublikomis ruošiasi reikšmingais darbais pažymėti TSRS kūrimo 60-metį, įnešti deramą indėlį į plačiosios Tėvynės ekonominės galios stiprinimą.

VANDENYNŲ GĖRYBĖS

—Didžiojo žvejybinio tralerio šaldytuvo "Dzūkija" jūreiviai per reisą sugavo ir apdorėjo 4380 tonų žuvies, trečdaliu viršijo maistinės produkcijos išleidimo planą.

—Supertralerio "Archimedes" igula, žūkludama Ramiajame vandenyne, žymiai viršijo reiso užduotį, paruošė tris kartus daugiau

negu buvo numatyta pašarinių žuvies miltų, gavo 500 tūkstančių rublių pelno.

Daug tokių radiogramų dabar gaunama iš įvairių Atlanto ir Ramiojo vandenynų platumų. Žvejai konkrečiais darbais igyvendina TSKP CK gegužės plenumo priimtą TSRS aprūpinimo maisto produktais programą.

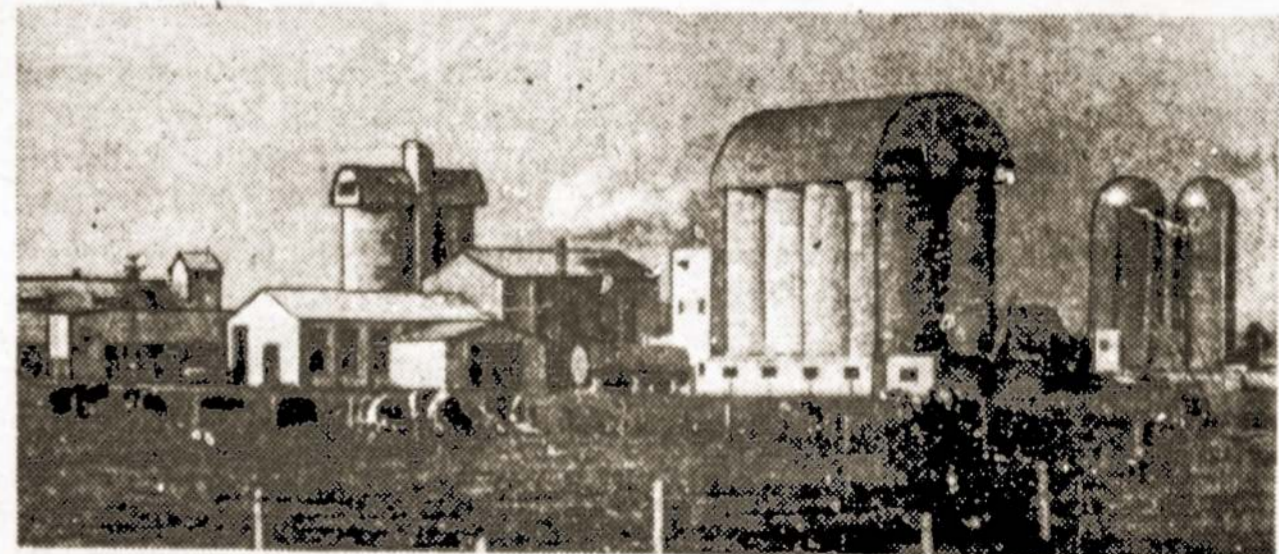
—Visų gamybinių ir transporto laivų igulos didina žuvies sugavimą bei maistinės produkcijos išleidimą,—pasakoja Lietuvos žuvies pramonės gamybinio susivienijimo generalinis direktorius E. Urbonavičius. Našiau dirbti padeda masiškas senų laivų modernizavimas. Daugelis žvejybinių tralerių, gamybinių refrižeratorių ir plaukiojančių bazių aprūpinta naujausiomis žuvies apdoravimo, prezervų ir konservų gamybos technologinėmis linijomis ir mašinomis, galingesniais šaldymo įrengimais, modernesne laivavedybos technika. Kas ketvirtame didelio tonazo laive įrengta kosminės navigacijos aparatura. Ji padidina plaukiojimo saugumą, įgalina taupyti degalus.

Žvejų ir jūreivių darbą daro efektyvesnį netoli žūklės rajonų įsteigtos laivų aptarnavimo stotys, aviacijos pagalba keičiant laivų igulas. Žvejybinių bazių techninių tarnybų ir novatorių pastangomis prailgintas laivų tarpremontinis eksploatacijos laikas. Sumažinus didelio tonazo laivų stovėjimą Klaipėdos jūrų žvejybos uoste, gerokai sutrumpėjo produkcijos kelias nuo laivo iki vartotojo, išsaugomos geresnės žuvies maistinės savybės.

Klaipėdos žuvies konservų gamykloje pradėti eksploatuoti kulinarijos ir šaldytos menkės papildomi apdoravimo cechai, sumontuoti našesni įrengimai šprotų ir sardinių cechuose. Pradėta pagrindinio gamybos padalinio rekonstrukcija. Tai leis gerokai padidinti žuvies patiekalų su garnyrais ir kitų puikios kokybės produktų gamybą.

Įvairių kulinarijos gaminių išleidžia sostinės gyventojams pernai Vilniuje pradėjęs dirbti pajėgus žuvies gastronomijos kombinatas. Po metų naują žuvies apdoravimo įmonę pasistatys Klaipėdos "Baltijos" žvejų kolūkis.

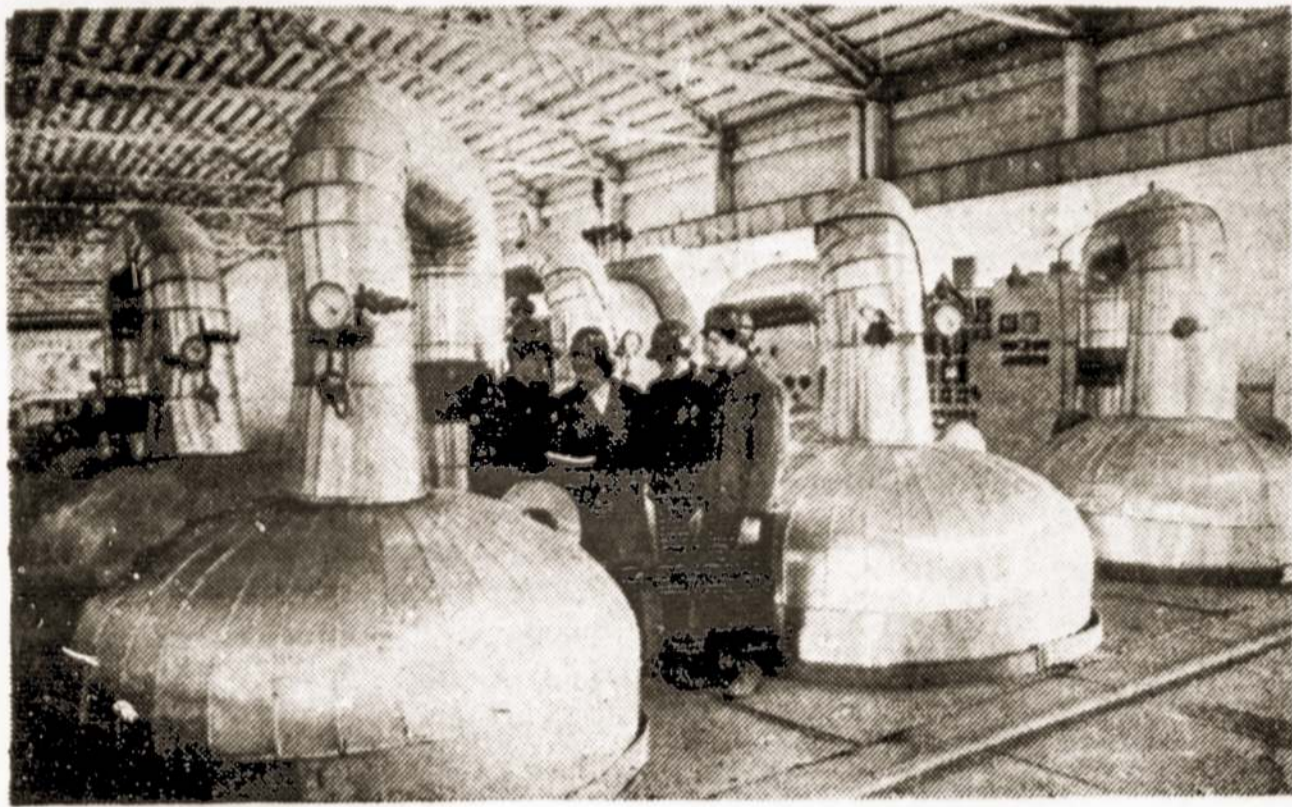
Nuolat gerėja žvejų socialinės-buitinės sąlygos. Vien gyvenamųjų namų statybai kasmet skiriama apie milijonas rublių. Visi jūros darbininkų vaikai gali lankyti lopšėlius ir darželius. Klaipėdoje atvėrė duris vieni didžiausių respublikoje žvejų kultūros ir sporto rūmai. Atidaryti tarpinėms poilsiui namai "Vėtrungė", rekonstruojamas pensonatas Juodkrantėje, projektuojami nauji poilsiui namai Palangoje. Alf. Pipiras

Plungės šienainio bokštų gamybos ir montavimo tresto kolektyvas kartu su Lietuvos žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos instituto mokslininkais sukūrė grūdams saugoti dvylika bokštinių tipo sandėlių, kurie pastatyti įvairiose respublikos vietose. Gero įvertinimo susilaukė Plungės rajono Alksnėnų kolūkio 1600 tonų ir "Socialistinio kelio" kolūkio 5000 tonų talpos jau eksploatuojami bokštinių tipo grūdų sandėliai.

Nuotraukoje: Bokštinių saugyklų kompleksas žolės miltų granulėms, grūdams ir šienainiui Plungės rajono Alksnėnų kolūkyje.

B. Aleknavičiaus nuotrauka
Vilnis, 1982 rugsėjo 2

Elektrėnų miesto 39-ojoje vidurinėje profesinėje technikos mokykloje mokosi apie 450 jaunuolių ir merginų, kurie ruošiasi tapti energetikais. Čia yra puiki mokymo bazė, moksleiviai atlieka praktiką Lietuvos V. Lenino valstybinėje rajoninėje elektrinėje. Per penkiolika metų mokykla išleido apie du tūkstančius kvalifikuotų elektromonteriu, elektrinių blokų mašinistų ir kitų profesijų energetikų.

Nuotraukoje: Praktiniai užsiėmimai VRE mašinų salėje.
M. Barausko nuotrauka

VILNIAUS ŽURNALISTO AKIMIS

KUR AŠ NUKELIAUSIU

Mūsuose—vasara, atostogų, išvykų, kelionių metas. Prie mūsų gražiųjų ežerų ir upių ne tik savaitgaliais būriuojasi mašinos ar stovi palapinės: vis daugiau tokių, kurie atostogas beveikia leisti su meškere ar spinningu rankose arba tiesiog gamtoje.

Didelis pagyvėjimas Druskininkuose, Birštone ir savaime suprantama—visų labiausiai—Palangoje. Ji, kaip visada, tarsi magnetas traukia žmones savo auksinėmis kopomis, pušimis, puikiu grynūru.

Palangai šie metai ypatingi. Kaip rašė kone viso pasaulio spauda, dėl Anglijos tanklaivio kaltės į mūsų Baltijos pakrantę išsiliejo didžiulis kiekis naftos.

Pesimistai kalbėjo:

— Dabar Palanga tai jau žuvusi ilgiems metams . . .

Pesimistai apsiriko.

Katastrofos padarinių likvidavimas buvo paskelbtas ir valstybinių ir visų žmonių reikalui. Į pagalbą atskubėjo technika iš Leningrado, Kaliningrado. Su didžiule energija ir pasišventimu dirbo palangiečiai, klaipe diečiai, ir ne tik jie. Štai Panevėžio "Lino" susivienijimo generalinio direktoriaus pavaduotojas Vytautas Marozas pasakojo:

— Kiekvieną savaitę siuntėme į Palangą žmones ir mašinas pakrantei valyti. Darbas sunkus, tačiau viskas kojosi gerai.

— Tačiau žmonės, turbūt, nepatenkinti, kad reikia mesti tiesioginį darbą ir užsiimti tokiu sunkiu ir tikrai neįprastu triūsų?

— Ką jūs,—atsakė man tada generalinio direktoriaus pavaduotojas,—visi puikiai suprato, ir dirbo Palangoje negailėdami jėgų.

Taip gintariniame Baltijos pajūryje triūsė daugelis Lietuvos darbo kolektyvų—tame tarpe ir tie, kurie yra labai toli nuo jūros.

Kai visa tą apmąstai, negali nepastebėti: tokia nelaimė kokia ištiko mūsų pajūrį, gali įvykti (ir, deja, įvyksta) bet kur. Tačiau tik mūsų šalyje—ir tik su mūsų žmonių pažiūra į bendrą visiems reikalą, į būtinybę gelbėti gamtą—buvo įmanomas toks darbas, ir—tokie rezultatai. Ne, tai nebuvo vien tik Palangos aplinkinių rajonų gyventojų ar poilsio namų bei sanatorių reikalas: jis buvo visų rūpestis. Ir šiemet gražioji Palanga svečius sutiko, kaip ir paprastai: graži, Vilnius, 1982 rugsėjo 2

ir gydyklų keliaipais (būtina pastebėti: didžiąją jų kainos dalį sumoka tos įstaigos ar įmonės, kurioje dirba žmogus, administracija ar profsąjunga)—daug tūkstančių atvyksta, kaip mes sakome, "neorganizuoti". Ir, pavyzdžiui, nors Sočį nuo Lietuvos skiria kelias tūkstančių toli gražu ne visur lygių kilometrų kelio, mašinos su mūsų respublikos registracijos ženklais čia ne retenybė.

— Kodėl patraukėte kaip tik čia?—pasiteiravau keletos vidutinio amžiaus žmonių "Majako" paplūdimyje—jis, beje, vienas iš daugelio, kuriame tiesiogine to žodžio prasme už centinę kainą gali išsinuotuoti viską, ko reikia poilsiuojančiam žmogui.

Pašnekovai pasisakė esą plungiški, atvykę čia su dešimties metų sūnumi.

— Kodėl kaip tik čia? Juk, šiaip ar taip, tokios atostogos brangesnės, nei namuose?

— Čia šiltesnė saulė,—paaiškino man su žymių žemaitišku akcentu,—nu, ir žmogus gali būti tikras, kad jei ir ne visą laiką, tai nors jo daugumą tikrai bus geras oras. Ir, be to, labai įdomu pasižiūrėti kito krašto, kitos gamtos.

Ir tada tų mielių žmonių paklausiau to, kas sukėlė jų nuostabą:

— Ar jūsų čia neskriaudžia?

— O kas ir kodėl mus gali skriausti?!

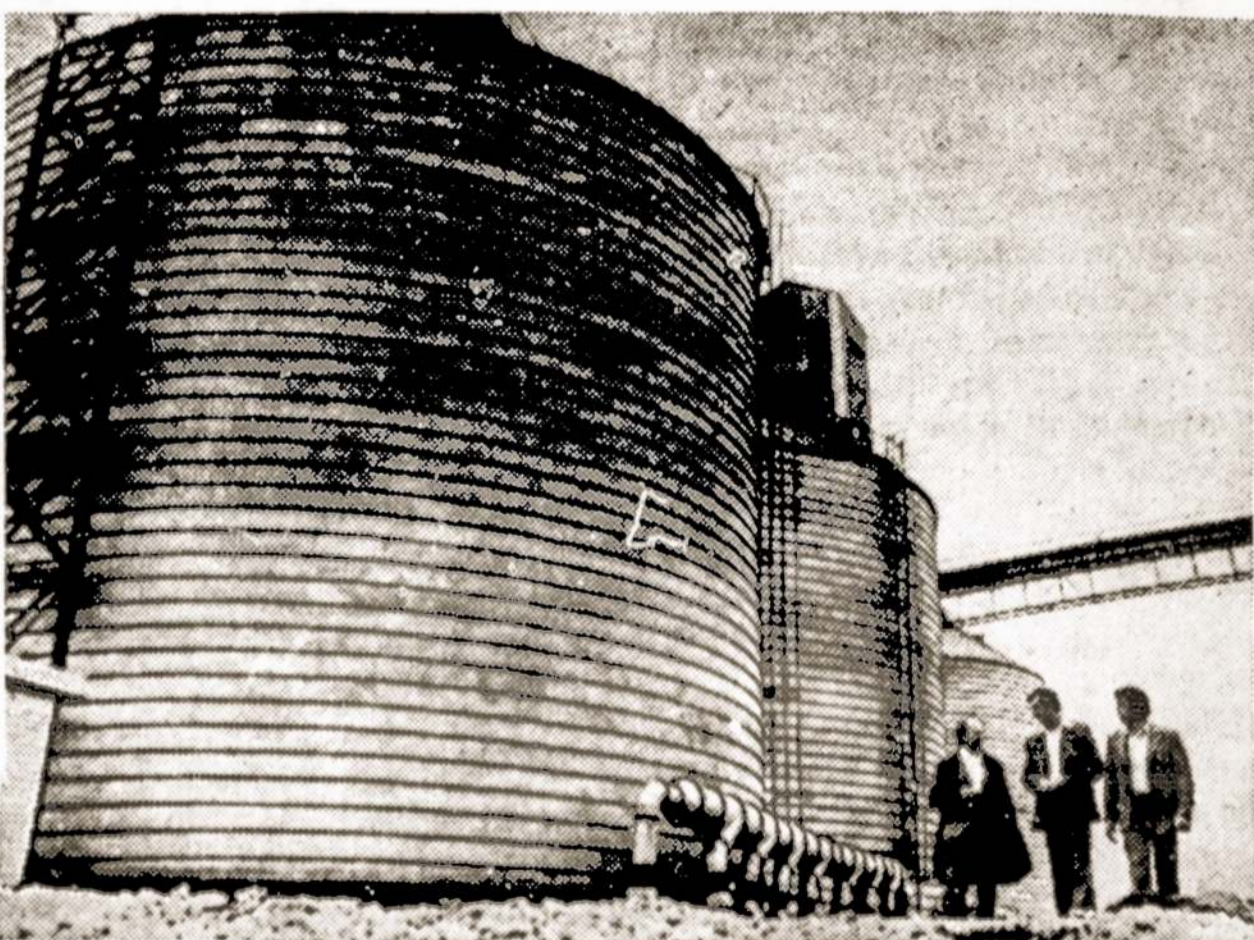
Tiesą pasakius, šis klausimas buvo neatsitiktinis: mat, prisimčiau vis tą pačią reakcinę emigracinę lietuvišką spaudą—ypač Čikagos "Naujienas", kuri ne kartą ir ne du rašė apie tai, kaip "baisiai kenčia" lietuviai, atsidūrę kitose plačios Tarybų Sąjungos vietose.

Kalbant apie tai, kaip dabar plačiai keliauja Lietuvos žmonės, negalima nepastebėti dar vieno dalyko: kaip šis žmonių—labai skirtingų tautybių žmonių—bendravimas būtų sunkus be rusų kalbos! Ji reikalinga ne tik dideliuose reikaluose, kultūroje, moksle, mene, literatūroje, bet ir kasdieniame, paprastame tarybinių žmonių gyvenime.

Be abejonės: kaip tik dėl to jos mokymai taip bukai ir puola mūsų užjūriniai priešininkai.

Vasara—poilsio, kelionių, žmonių bendravimo metas.

Jonas Lukoševičius

Naujojo derliaus priėmimui gerai pasiruošė Sialių grūdų produktų kombinato Nr. 1 kolektyvas. Radviliškio grūdų produktų punkte statybininkai baigė pirmąją naujos grūdų saugyklos eilę. Atiduoti naudoti keturi elevatoriniai bokštai, kurių kiekvieno talpa trys tūkstančiai tonų.

Visas kompleksas turės septynis bokštus. Sialių elevatoriuje sumontuotas autoiškrautuvus. Šiemet gamykla priims iš kaimyninių rajonų daugiau kaip 30 tūkstančių tonų grūdų.

Nuotraukoje: Naujosios grūdų saugyklos. A. Dilio nuotrauka

7

DAILININKAS KRASŲ KRAŠTIEČIAMS

Kupiškėnai įprato savo kraštiečių dailininką, LTSR nusipelnusį meno veikėją Stanislovą Motuzą-Matuzevičių matyti savo miesto gatvėse. Vasaras jis praleidžia Kupiškėje, ne vieną paveikslą nutapė prie Levens, kurio vandenims išsiliejus sutvuliuos Kupiškio marios. Jo paveiksluose—senos priemiesčio trobelės. Daug jo darbų galima matyti miesto kraštotyros muziejuje. Pati naujausia jo dovana mylimam Kupiškiui—revolucioniariaus ir poeto Vlado Rekašiaus mozaikinis portretas.

VĖL KVIEČIA MUZIEJUS

Dvigubai padidės po rekonstrukcijos, lankytojus vėl pakvies Kauno M. K. Ciurlionio dailės muziejaus filialas—A. Žmuidzinavičiaus kūriniai ir rinkiniai". Name S. Nėries gatvėje 64, kuriame 1929-1966 metais gyveno dailininkas, įrengta jo gyvenimą ir kūrybą atspindinti ekspozicija.

Eksponuojama beveik pusė tūkstančio Antano Žmuidzinavičiaus darbų, pradedant pirmaisiais šimtmėčio pradžioje tapytais paveikslais.

VAIKŲ INAŠAS

Jau keletą metų jaunieji knygos bičiuliai renka knygas vaikų namų bibliotekoms. Kartu su komjaunimo, pionierių organizacijomis jie įsitraukė į sąjūdį "Knygos—vaikų namams". Jau surinkta ir padovanoja 10 tūkstančių leidinių. Papuoštos spalvingais draugijos ekslibrisais, jos įteikiamos iškilingai per literatūros vakarus, kuriuose dalyvauja revoliucinio judėjimo ir Didžiojo Tėvynės karo veteranai, rašytojai, aktoriai dainininkai leidėjai.

VALGYKLA—KIEKVIENAM KOLŪKUI

J. Janonio kolūkyje atvėrė duris nauja valgykla. Tai 20-oji valgykla Raseinių rajono kolūkiuose. Joje darbymečio metu per dieną pamaitinama beveik 100 kolūkiečių ir jų jaunųjų talkininkų iš moksleivių darbo ir poilsio stovyklų.

Valdyklos rengiamos "Didžiojo Spalio", Pikčiūnų, Milašaičių, "Lenino keliu" kolūkiuose.

[Atkelta iš 8-to puslapio]

gautas žmogus paremia chorą. Toki buvo Juozas Dobrow, Juozas Viniškaitis, Viktoras Repečka (jis yra choristas, nors jam suėjo 91 metai), Jurgis Leškis (90 m., jo žmona Marytė yra choro narė). Nors pavėluotai, leiskite ir man jus pasveikinti.

— Antanas Bagdonas St. Peterburge pas savo sesutę išbuvo 3 mėnesius. Kas šeštadienis lankė mūsų klubą. Mes jį pamilome. Dabar jis išvažiuo į tėvynę. Čia yra jo atsiveikimo žodžiai:

Didžiai gerbiami klubiečiai!

Man teko prabūti 3 mėnesius Floridoje ir per visą prabuvimo laiką aš kas šeštadienį su savo giminaitėmis lankėmės Jūsų klube. Dabar apleisdamas Floridą noriu nuoširdžiai padėkoti Jums, mieli klubiečiai, už tokį draugišką, nuoširdų priėmimą, kuris man pasiliks atmintyje visada.

Aišku, visus ir viską paminėti aš neturiu galimybės, tad leiskite man nulenkėti savo žilą galvą prieš visus ir tarti didelį ačiū už taip malonius Jūsų tarpe praleistą laiką. Ir aš, išvažiuodamas į mūsų gimtąją kraštą išsivežu pačius geriausius atsiminimus apie Jus visus, brangūs draugai, ir palinkėti ilgo gyvenimo Jūsų klubui. O kiekvienam atskirai sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir visapusiško pasisekimo Jums visiems, visiems, ir tuo pačiu tariau Jums iki pasimatymo Tėvynėj Lietuvoj.

A. Bagdonas

Tėvų dienos renginys buvo birželio 19. Tie, kur atvažiavo žiemoti šiltoje Floridoj, dabar jau išvažinėja, nes Floridoj darosi karšta. Tą dieną mažai matėsi svetimų. Iš toliau buvo Aldona Klimaitė-dainininkė iš Clevelando. Ji mums padainavo solo ir su Stasiu Kuzmicku dueta. Dainavo ir Dainos Mylėtojų choras, vadovaujamas H. Janulytės. Kalbą pasakė Richard Janulis. Adelė Pakalniškienė paskaitė Prano Pakalniškio parašytą eilėraštį tėveliams pagerbti. Po programos dar matėsi svečių: Aleksas Baravykas iš Arlington, Va., pas M. Rutkauskienę anukę Terre Malesko, iš Čikagos, Vytautas Jocius iš San Diego, Cal., atvažiavo aplankyti sergantį tėvą, kuris gyvena Clearwater.

Klubas uždarytas iki rugsėjo 4 d. Šeiminkės ir darbininkai džiaugiasi kad gaus pailsėti.

Vladas ir Emilija Dudai išvažiuo pas dukras į Connecticut, Adelė Pakalniškienė į Tallahassee pas dukrą, Bronė ir Juozas Vaitkai—Tėviškos Draugijos kvietimu į Lietuvą. Jonas Mileris turės didelę šventę, švęs savo 90 gimtadienį. Jonas yra parašęs keletą knygų apie Amerikos lietuvių veiklą pažangos naudai, Lietuvoje jis bus gražiai pagerbtas. Klubo prezidentas Valys ir Veronika Bunkai irgi išvažiuo į Lietuvą.

St. Petersburgas yra pensininkų miestas. Atvažiavę pabaigt saulėleidį įvairių tautybių žmonės. Nesurasdami savo tautybės įstai-gų, glaudžiasi prie kitos tautos. Mūsų Klube ir A.L.D. 45 kp. yra ukrainiečių, čekoslovakų. Kas mūsų Klube nepažino Mary Shirovos? Ji Amerikoje gimusi ir mokslą baigus mokytoja. Nerasdama savo tėvų kalbos tautiečių, pritaipo prie lietuvių. Abu su vyru lankė mūsų parengimus. Abu buvo Klubo ir A.L.D. 45 kp. nariai. Mary buvo šokių mėgėja. Šokdino kiekviena

Vinišk, 1982 rugsėjo 2

kas tik ėjo su ja šokti. Vyru 1972 m. mirus, ji dar daugiau glaudėsi prie mūsų. Nepraėjo nei vieno šeštadienio. Ją ištikio baisi liga. Pradėjo silpnėti regėjimas, bet šiek tiek pagydė. Dabar ji prarado atmintį, nieko neatsimena. Nevisada pažįsta žmogų. Mes turėtume ją aplankyti, paguosti. Yra dar pajėgiančių vairuot automobilį, kodėl neaplankyti? Mes tokių bejėgių turime daug ir jų skaičius daugėja.

Mary Shirova randasi Ruben Restorium 521 69th Ave. North (Atwood) pasukite 4-g-ve į Šiaurę iki 68-tos Ave.

Jau seniai nesimato Frank ir Mary Walaičių. Frank serga ir jo vieno negalima palikti.

Rimtai serga Vera Kasparienė-Žurys. Ji turėjo operaciją. Ligoninėje užsikrėtė—pagavo infection. Dabar randasi namuose vyro prižiūroj. Petronėlė Lukienė turėjo akies operaciją, sveiksta gerai. Gyvena pas dukrą.

Marijona Čepelienė turėjo akies operaciją. Gerai pavyko. Bet kas nors negero su jos kojomis, nebegerai vaikščiot. Yra slaugymo namuose.

Jim Puišys, netoli 100 metų, labai silpnas. Gyveno su dukra Bertha. Ji susirgo vėžiu. Turėjo ją išvežt į ligoninę, ir liepos 30 d. ji mirė sulaukus 65 m. Dabar atvažiavo vyriausioji dukra Angelina iš Arizonos. Negali tėvo vieno palikt, persilpnas vežt į Arizoną.

Visi pažinom Walterį Žuką. Jis buvo muzikas, chorvedys, kompozitorius. Mokino daug chorų New York, Newark, Detroit, Binghamtone. Atvažiavęs į St. Peterburgą 1971 m. sveikatai susilpnėjęs, vadovaut chorui negalėjo, buvo Dainos Mylėtojų choro akompanistu. Sveikata ėjo silpnyn. 1980 gegužės mėn. mirė. Žmona Milda irgi nesijautė gerai. Sukrėsta žiaurus likimo, pateko į ligoninę. Gydytojai pripažino, kad turi plaučių vėžį. Milda buvo protinga apsiskaičius moteris. Nenustebo. Pasakė gydytojui: rūčiau visą amžių, nestebiu kad vėžį turiu. Milda gimė Newark, N. J., dirbo grožio salone 35 metus. Ilgus metus gyveno Binghamton, N. Y., vėliau New Jersey. Jie atvažiavo į St. Peterburgą, Fla., apsigyveno mažame miestelyje Gulfporte. Walteriui mirus, liko viena. Šeimos jie neturėjo. Ji buvo vienturtė dukra. Labai pergyveno netekus Walterio. Kad tik aplankysi, vis verkdamo kad vieniša. Pradėjo ją gydyti nuo vėžio. Davė apie 20 ar daugiau kimoterapijos. Tas vėžio gydymas atsiliepė visam organizmui. Nuslinko jos gražūs blondiniai plaukai. Galva atrodė kad nuskusta. Kai tą gydymą sustabdė pasakė kad veži

sunaikino. Ataugo jos gražūs plaukai, bet jau buvo žili. O nervai ir vienišumas ją vis kankino. Ir vėl pradėjo nesijaust. Vėžys atgijo. Nuo pirmo perspėjimo ji daugiau nerūkė. Bet ėjo silpnyn. Liepos 25 d. užgeso Mildos Žukos gyvybė. Buvo sukremuota, nes jie abu taip norėjo. Abu buvo Klubo ir A.L.D. 45 kp. nariai, skaitė "Vilni" ir "Laisvę".

Gegužės 23 apsidėdė Juozas Dobrow, Juozo ir Helenos Dobrow jauniausias sūnus. Juozas ir Helena buvo išvažiuavę į Jacksonville, Fla., į to sūnaus vestuves. Pas mus buvo atvažiavęs Dobrow vyresnysis sūnus Petras su šeima iš New Yorko. Pas Moniką ir Andrių Raskauskus svečiuojasi jų sūnus Leonas su žmona Gertrud iš Connecticut. Gertruda yra profesionalė dainininkė. Gaila, kad klubas uždarytas, ji mums padainuotų.

Stasys Kuzmickas rugpjūčio 3 d. visam mėnesiui išvažiuo ir lankysis Pensylvanijoje, vėliau važiuos pas dukrą į Ohio ir dar į LD seimą Čikagoj. Pas Stefaniją Juknienę vieši jos anukė iš Čikagos. L. Tvaska mirusios žmonos pagerbimui nusivedė į restoraną gimines ir draugus, pavaišino. Eva Valley turėjo operaciją. Gerai pavyko, sveiksta namuose.

Nėra to, kas neatsimintų Petronėlę Simėnienę. Ji buvo pilna energijos moteris, nepasidavė ligai ar negalavimui. Petronėlė buvo mūsų Klubo virėja, pyragų kepėja, indų plovėja. Visi sunkūs darbai. Bet ji nesiskundė. Labai mėgo įvairius rankdarbius, mezgė, siuvo įvairias dirbtines gėles dirbo. Visada buvo jos dovanų ant vežimėlio. Ji jau buvo mirus, per 4 šeštadienius dar buvo jos rankdarbių ant vežimėlio. Sunkiai sirgo daugiau kaip du metus. Dažnai reikėjo vežt į ligoninę. Prieš atvažiuojant į Florida, gyveno Bellmore, L. I., New York. Buvo siuvėja. Mirė balandžio 2 d. Nuliūdime liko sūnus Williamas ir dukra Florence, du anūkai ir 3 proanūkai. Petronėlės vyras Jonas Simėnas mirė 1969 m.

Visai nesirgęs, staiga mirė Juozas Judickas. Daug metų dirbo "Vilnies" spaustuveje. Mirė nuo infarkto. Jo šeima išvežė jį į Čikagą. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Tessie Sholūnienė atvažiavo į St. Peterburgą 1955 m. iš West Haven, Mass. Vyras Kazys Sholūnas mirė 1973 m. Tessie pardavė nuosavybę, nuėjo gyventi prie kitų. Dar blogiau pasidarė. Bandė vasarą pas dukrą pavuot. Žiemą grįždavo į Florida. Labai nepakentė šalčio ir žiemos. Spėkos vis ėjo silpnyn. 1978 m. nusitarė važiuot pas dukrą į Hamden. Tessie buvo laisvų pažiūrų, rėmė pažangias idėjas. Skaitė "Vilni" ir "Laisvę". Buvo A.L.D. 45 kp. ir Klubo narė. Lanke parengimus ir susirinkimus.

Priklausė prie L.D.S. Buvo draugiška, su visais gražiai sugyveno. Dukra nebepajėgė motinos prižiūrēt, padėjo į slaugymo namus. Mirė birželio 16 d. sulaukus 88 metų. Liūdesy liko sūnus Kazys West Haven, Mass., dukra Mildred Hamden, Mass., trys anūkai, 4 proanūkiai. Miela Tessie, ilsėkis ramiai toli nuo mūsų.

J. Andriulienė

P. S. Jau nešiau laišką į paštą. Gavau pranešimą, kad mirė Frank Walaitis, išvežtas į Čikagą ir palaidotas.

Mano širdinga užuojauta jo žmonai Mary, sūnui ir podukroms.

J. Andriulienė

Cicero naujienos

Pastaruoju metu mūsų miesto amerikietiškoji spauda pilna nemalonių žinių, kur vis minimos lietuviškos pavardės. Tokie žinių nuolatinis kartojimasis gadina lietuvių vardą tarp kitataučių. Iš tikrųjų to palaido lietuviško elemento nėra daug, blogoje kronikoje kartojasi dažniausiai vis tos pačios pavardės. Štai nuolatinis policijos klientas Frank Baltrūnas, 28 metų, jau ir iš seniau buvo nuolatinis amerikiečių kronikoje. Šįkart jis minimas tris kartus: buvo areštuotas prie Commercial National Bank, kur bandė iškeisti Kenneth Plaza vardu čekį sumoje \$300. Antrą kartą jis areštuotas už sumušimą Margaritos Bluius ir paleistas iki teismo už \$1,000 užstato. Trečią kartą jis pateko drauge su Denni L. Watts už apiplėšimą Lucille Jannece. Šįkart policija iš jo pareikalavo \$150,000 užstato, o iš Watts \$20,000. Teismo diena jiems paskirta rugpjūčio 27.

Policija areštavo John Budwitis, 54 metų amžiaus, už per greitą važiavimą neturint važiavimui leidimo. Jam teismas—rugsėjo 24. Robert Budwitis, 22 metų amžiaus, buvo areštuotas už triukšmo kėlimą neblaiviam stovy.

Antanas Balzukinas buvo sulaikytas Forest View prie 47 Str. ir Central Ave. už per greitą važiavimą. Taipgi buvo suspenduotas ir jo vairavimo leidimas.

Policija areštavo Norbert Manciskas, 40 metų amžiaus, 1314 So. 49 Ct., už su ginklu brovimą į Sarilyn Brown butą. Jis turės eiti į teismą ir išsiaiškinti, kokiam tikslui viešai nešiojo ginklą.

Richard Jocius užvažiavo ant dviratininko Jeremy Wallace. Pats vairuotojas nedaug užgautas, bet gerokai apdaužytas dviratis. Jociui teks padengti dviračio pataisymo išlaidas.

Hugh Cosgrove iš Bolingbrook ir Patrick Steponaitis, 1815 So. 51st Ave., buvo įtraukti į trafiko atsikimą prie Harlem ir Stevenson Expressway. Jokių bi-lietų negavo, nes nebuvo nukentėjusių.

Leonard F. Lutkauskas, 66 metų amžiaus, iš Bridgeview, anksčiau 36 metus gyvenęs Cicero, mirė Oak Park ligoninėj po ilgos ir sunkios ligos. Liko motina, du sūnūs, du broliai ir trys anūkai.

Anton F. Gražulis, 78 metų amžiaus, iš Fort Lauderdale, Fla., anksčiau 50 metų gyvenęs Cicero, mirė Fort Lauderdale, ten ir palaidotas. Cicero jis dirbo Taylor Forge. Liko žmona, duklė, brolis, sesuo ir trys anūkai.

John Feiza
9

Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai

Gerb. draugai:

Esu bėdoje. Nors esu tik pažangietis, "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojas, bet tarp dypukų ir atžagareivių, pradedant naujieniečiais ir baigiant bažnytiniais, esu pagarsėjęs komunistu. Žinoma, aš didžiuliuojuosi, kad jie mane tokiu vadina, nes man dar labai toli būti komunistu. Nesu nei tiek apsiskaitęs, kiek turi būti apsiskaitęs komunistas, nei tiek suprantu apie klasių kovos istoriją, nei apie politinę ekonomiką, kiek turi suprasti komunistas. Tačiau doroviškumo, morališkumo atžvilgiais esu kaip komunistas, mano nuomone.

Kad toks esu, sužinojo ir miesto pakraštyje, mediniame nedideliame apmūsiusiam namelyje gyvenanti pora lietuvių senukų, kurių aš iki šiol nepažinojau ir netgi nieko apie juos negirdėjau. Šį tą apie juos sužinojau šiomis dienomis, kai vienas pažįstamas naujienietis papasakojo, kad tie senukai labai jo prašė, kad aš juos aplankyčiau.

Taip ir padariau. Nuėjau nurodytu adresu, pasibeldžiau į duris, pasisakiau kas esu, senukė nudžiūgus mieliai leido vidun. Įėjus į salionėlį iš pirmo žvilgsnio davėsi įspūdis, jog gana tvarkingi žmonės. Baldai stovėjo savo vietoje, ant lango užuolaida, grindys išmuštos nuo sienos iki sienos divonu, stovėjo vazonai gėlių. Tik truputį buvo keista: ant sienos kabojo didelis kryžius su nukryžiuotu blizgančios varinės spalvos metaliniu Kristumi, šale jo kabojo dar kažin kokių šventųjų paveikslai, vidury salionėlio ant staliuko gulėjo laikraštis "Draugas".

Abu senukai buvo mandagūs ir šnekūs, ypač senukė. Džiaugėsi ir dievui dėkojo, kad aš pas juos atėjau. Jis, žmogus, matyt, sunkaus fizinio darbo per visą gyvenimą sunėšiotas, vaikščiojo dar be lazdos pagalbos, bet jau sunkiai, palinkęs į priekį, aukštas, sausų kaulų.

Kai išsišnekom, pradėjo jie pasakoti, jog labai norėtų vyksti į Lietuvą nuolatiniame gyvenime, baigti ten gyvenimą pas jos seserį, gyvenančią kolūkyje.

— Rašo, kad persikėlė į naują namą, vietos pakaks, duonos irgi būsia, — senukė terškė ir džiaugėsi kaip būtų gerai, jeigu nuvyktų.

Paskui išsipašakojo, kad jiems čia Amerikoje sulaukusiems senatvės yra nelabai kas ir dievai žino koks būsias galas. Girdi, išauginom vaikus, išleidome į gyvenimą, kol dar abu dirbome, tai sūnus ir dukterė beveik kas sekmadienį su savo mažylius vis pas mus. Dabar, kai išėjom į pensijas ir nebėra iš ko, netgi ir ligos atveju sunku prisiskausti ir vieno ir antro.

— Mes jų nekaltiname, — senis pertraukė senutės pasakojimą, — jiems irgi reikia gyventi, vaikai dar nedirba... Mes, seni tėvai, jiems jau bereikalingas rūpestis.

— Liepia parduoti šį lauzą ir eiti į senelių namus, — senukė neperstojo šnekėjus. — Buvo nuvežė parodyti, oi, oi koks ten seniems gyvenimas! Geriau čia namuose nustipti, kaimynai atras pašvinkusius ir vaikai palaidos.

Nieko negalėjau aš jiems patarti. Atkalbėti, kad nevyktų į Lietuvą, nesinorėjo. Pritarti, kad vykta, žinojau, jog niekas neišeis, kai jie nėra Tarybų Lietuvos piliečiai. Netyčia žvilgtelėjau į gulintį ant staliuko "Draugą" ir dingtelėjo mintis:

10

— Esate religingi žmonės, ar nuvykus nesusilauksite nemalonumų. Skaitote, — parodžiau į "Draugą", — matote ką rašo: nėra ten religinės laisvės, tikinčius dievu valdžia diskriminuoja, netgi yra atsitikimų, kad teterorizuoja.

— Ponas, tikite jūs šitam laikraščiui, — senukė sujudėjo sofoje kaip igelta, — juk tai kunigų laikraštis!

— Taigi, kunigai nemeluoja, — ir laukia ką sakys.

— Ponas, jūs esate komunistas, nežinote kokie melagiai yra kunigai. Sesuo man visai ką kita rašo, ką rašo šitas laikraštis.

Toliau besišnekant pasirodė štai kas: abu jie buvę labai geri parapijonys ir kunigo gerbiami, kol dirbė ir nešė bažnyčiai pinigų. O dabar, kai išėję į pensijas ir nebeturį iš ko nešti, tapę parapijoje pamiršti, kunigas netgi vengias pakalbinti.

— Vis tiek buvom pasikvietę kleboną pasitarti dėl važavimo į Lietuvą, — senis ramiai pradėjo pasakoti. — Visai iškoneveikė ir, girdi, eikite pas bolševikus, jie tokius eretikus globoja.

Na, ir ko jie man apie tą kleboną nepripasakojo.

— Vieną kartą ko tik neprikalbėjo, kad užrašytumėm jam šitą loažą, — senutė vis pikta prieš kleboną.

— Ne laužas, namas kaip namas, — pabandžiau pereiti į kitą pokalbio temą.

— Namas, aišku, — senutė man pritarė, — pardavę lengvai galėtumėm nuvykti į Lietuvą ir dar liktu doleris kitas.

— Žinoma, — pasidairiau salionelyje, lyg jai pritarėdamas.

Bet vengiau pritari, kad parduotų namelį ir vykta į Lietuvą. Bandžiau išsisukti, taipgi vengiau atkalbėti nuo vykimo. Jie, matyt, mane suprato:

— Bet visgi, ponas, jūs esate komunistas, geras žmogus, pasakykite atvirai kokia jūsų nuomonė, — abu beveik maldaute maldavo.

— Nieko aš jums negaliu patarti. Aš toks pat nelaimingas čia emigracijoje kaip ir jūs. Viengungis, sulaukus gilos senatvės gali būti blogiau kaip jums. Lietuvon vykta gėda, kai šiam kraštui atidaviam visą savo sveikatą. Nuvykęs valstybei būsiu našta.

Ką jie apie mane pagalvojo, nežinau. Bet atsiskiriant, man išeištant, abu prašė, kad dar pas juo atečiau, dar kartą pasišnekėti apie tą jų vykimą į Lietuvą.

Matote, mieli draugai, į kokią bėdą aš įklimpau. Skaitytojas

Hot Springs, Ark.

Kas iš senosios kartos "Vilnies" skaitytojų ir rėmėjų negalėtų atsiminti NATALIJA ČERNAUSKIENE ir, po jos vyro Prano mirties, dabar žinomą GAUCIENE, kuri gyveno Ciceroj ir vėliau persikėlė gyventi į Hot Springs? Natalija "Vilnies" skaitytojams žinoma Čikagoje kaip darbšti įvairiuose parengimuose, ypač kaip šeiminiškė maisto ir vakarienių gamintoja "Mildos" svetainėje per keturis metus. Tas jos šeiminiškavimas prie valgių gamybos puikiai užganėdino svečius ir suteikė paramos užlaikyti "Mildos" svetainę finansaiškai.

Jos veikla nepasibaigė nei Hot Springs. Ji daugelį senelių priglaudė savo namuose, rūpestingai pri-

žiūrėjo gali sakyti motiniškai. Bet neseniai turėjo eiti į ligitvėnų pasitikrinti sveikatą. Spėjo, kad užsikimšusi kairė pusė kaklo kraujagysla (angliškai vadinasi "carotid artery"). Neurologistas gydytojas nustatė, kad nereikės operuoti, bet galės gydytis vaistais. Dabar randasi namie, ir mes visi dėl to džiaugiamės.

JUOZAS ZIURA, pirmas ūkininkas Indianos valstijoje, Zigmo Baltaušio dėdė, ir Elenos Stumbrienės patėvis, irgi savaitę buvo ligitvėnų. Dabar randasi namie, gerą prižiūroj savo žmonos Juzės. Juozas su žmona visad yra geri "Vilnies" rėmėjai.

PROF. BENJAMINAS KUBILIUS, neseniai greitai pasisukdamas puolė ir nusilaužė kairės rankos delne kaulėlių. Buvo labai sutinę ir pajudavo visi pirštai ir delnas. Per tris savaites sugijo. Doktorai stebėjosi, kad taip gerai ir greitai tas įvyko. Sakė, kad daug jaunesniems taip nepasiseka. Taipgi norėjo žinoti, kokius vaistus jis vartoja. Jo atsakymas — vitaminus.

ELZBIETA BARŠKIETIENE leidžia savo dienas Benedictine Manor, kuris yra tvarkomas vienuolių. Sako, puikiai ir švariai tvarkomasi, ir senelių daug ten randasi. Nors ji skundžiasi sveikata, bet gerai išrodo ir dar veikli. Milda Kubilienė

Tarp mūsų

— Smagu, kad gyvenantis Pittsburgh, Pa., Stanley Paulauskas, prižiūrėjęs draugę Anną Remeikienę po jos sūnaus Viktoro mirties, išijungė į "Vilnies" skaitytojų šeimą. Laikraštį užsisakė dviems metams ir atsiuntė \$5 aukų.

— Anna P. Dempsey rašo iš Pawleys Island, S. C., kad birželio mėnesį mirė jos motina Nellie Pečkis ir prašo, kad laikraštį siuntintumėm jos tėvo Charles Pečkis vardu. Gražu, kai vaikai rūpinasi savo tėvų laikraščiu.

— Tenka stebėtis, kad plačiai žinoma čekietė Anna Jacobs-Jokubauskienė, nežiūrint kad jos klausa susilpnėjo ir jau 90 metų amžiaus, bet tebėra taip žvali, kaip buvo prieš dešimt ir daugiau metų, neapleidžia "Vilnies" salėje susirinkimui, aktyviai dalyvauja senųjų žmonių sąjudžiuose.

— Rugsėčio 3 dieną draugei Frances Jordan buvo smagi žinia: jos motinai Wassel birželio 24 dieną padaryta akies operacija pavyko. Operaciją darė Christ Community ligitvėnų.

— Stačiai baisu, kad kai kurie taksi vairuotojai nevažina pasidžiauti mūsų priemiestį Bridgeportą dėl to, kad anąkart prie 35-tos gatvės ir Halsted įvyko rasisinis incidentas — baltieji užpuolė juoduką.

— Nesmagu pranešti, kad Mary Montvilienės brolienė Ann Kizelevichus turėjo pasiduoti ligitvėnų operacijai. Mary Montvilienei, mirus jos vyrui George Montvilai, vienatine užuovėja yra Ann Kizelevich.

— Aldona Olson buvo atvykus "Vilnies" raštinėn į LDS vykdomojo komiteto posėdį. Visiems buvo staigmena, kad jos vyras Francis Olson sunegalavo širdimi ir atsigulė ligitvėnų. Sakė, jog labai galimas daktas, turės būti operuotas. Aldona širdies skausmą ir rūpesčius pergyveno, kai liepos 4 d. mirė jos brolis, dabar ir vėl.

NELLIE DE SCHAAP

Laiškai ir parama

Columbus, Ohio

Dear Nellie, I am sending "Vilnis" a check for \$100.00 as Memorial to my sister-in-law, Mylda Zukas who died July 25, 1982 in Gulfport, Florida.

Please write an appropriate statement in Lithuanian and add two signatures, Helen Žukienė, Binghamton, N. Y., Helen Pine, Columbus, Ohio.

My mother still in the nursing home. Failing somewhat—but still interested in all the world events. She has appreciated your cards.

Please convey my husband's and my best regards to the Urbikas and John Feiza. Sincerely,

Helen Pine

Canby, Ore.

Gerbiama "Vilnies" Adm., rasite M. O. \$25 vertės. At naujinkite man prenumeratą, o likusi dalis laibus laikraščio reikalams. Prašau atleisti, kad pavėlavau, nes pastaruju metu nesijaučiu gerai.

Paul Blička

Elka Park, N. Y.

Gerbiama vilniečiai, dėkoju už skolos priminimą. Siunčiu piniginių perlaidą vertės \$50.00. Apmokėjus skolą, likusią dalį skiriu į "Vilnies" fondą. Draugiškai. K. Petrikienė

Chicago, Ill.

Dear Nellie, please renew my subscription and the one to Lithuania (Lisauškas Bronius). Say hello to everybody. Thank you. Vito

Woodhaven, N. Y.

Brangi "Vilnis", prisiunčiu \$10 prenumeratos ir \$5 auką. Linkiu jums viso gero. Lena Bikulch

Gerbiama "Vilnies" Administracija!

Truputi nusiskundžiu.

Norėčiau laikraštį gauti reguliariai.

Dabartiniu laiku gaunu labai retai, o kartais su vis nepasirodo.

Klaidingai ant mano adreso yra atžymėta Zip—numeris 90024—o turi būti Zip 90027. Manysčiau, paštas gavęs laikraščius laiškus skirsto Zip numeriais. Laikraštis ar laiškas, užkliūvęs ne į savo vietą, užtrunka, pasimeta.

Laimingas. Į gyvenamą butą gaudame dvi "Vilnis"—pasiskolinu pasiskaitymui.

O daugiausiai įdomiauosi žiniomis, kas dirbama tarp mūsų, progresyvių lietuvių organizacijose. Čikagoje išgyvenau su kaupu tris desėtkus, buvau susigyvenęs su visomis mūsų darbo žmonių organizacijomis. Būtiniais reikalais dažnai lankydavausi, administracijoj, redakcijoj.

Vilnies svetainėje minguodavome, kalbėdavomės apie neuzbaigiamus naujuosius reikalus.

Džiaugiuosi tankiai pastebėdamas "Vilnyje" gerų žmonių, gerbiama draugų-gių pavaras, nesižvelgianti į jį amžių,—eina, dirba parengimuose, susirinkimuose, laikraščiu, spaudos darbuose.

Mūsų vilnietėms "Lakštutėms" skiriamas didelis nuopelnas, kad jos darbo žmonių organizacijų rengimuose savo žavinčiomis dainomis išpildo programas. Mažai susirašinėju su draugais, o jie man dar mažiau parašo.

Visiems draugams-gėms tariau geriausių linkėjimus, tvirto ryžto, energijos, vasariškos nuotaikos.

Br. Gelgotas

8-14-82, Los Angeles, Cal.

Vilnis, 1982 rugsėjo 2

LAIŠKAI

Dear Nellie,

Read all of your articles in the "Vilnis" with avid interest, especially the one on your trip with Louis to Florida. So happy that you have both recovered to make such a so-journ. And, this was your first trip there. Reminds me that I have never been to California. Worked for the railroads and could get free transportation anywhere in U. S., Mexico and Canada and never took full advantage of it.

Ben and I are getting along fairly well. We have had a hot, dry summer, but fortunately it rained hard yesterday and that might recover things growing outside. The town is growing by leaps and bounds. Two malls and oh so many more little stores. There is concern about the emptying of the downtown stores. I think capitalism has gone "nuts".

Miss all of you good people in the progressive field. Not too many here.

With love and best wishes always from both of us—

Mildred Kubilius

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

One automatically turns on the radio in the morning at the breakfast table. The news commentator drones on about the weather, the accidents, the back-ups on the expressways, in the same matter-of-fact way drones on about the continuous bombing, the shelling, the killing of the people of Lebanon. It is immoral that this hellish news should have to be digested with one's food!!

It is outrageous and shocking that Israel is, who suffered so much at the hands of the nazis during World War II, should now be subjecting the people of Syria, Lebanon and Palestine to the same tortures they endured. Yet, Begin has the gall to label all critics "anti-semites!"

o o o

The People's Anti-War Mobilization states:

"With every passing day the US-backed Israeli war in Lebanon escalates. The Reagan administration, while posing as the "peacemaker" continues to arm and aid Israel to the tune of \$7 million PER DAY to carry out this ferocious war."

The People's Anti-War Mobilization feels that the anti-war movement in this country must address the situation quickly and boldly before thousands more Lebanese and Palestinians in Lebanon are killed.

To this end, teach-ins have been organized involving thousands of people from coast to coast. These teach-ins have created new interest and solidarity with the Palestinian people. In New York City 1700 people registered. In D.C. 450; Baltimore, 250; Austin, Texas, 700; San Francisco, 500, Chicago, 500. The teach-ins are increasing as the urgency of action escalates.

A national demonstration in Washington, D. C. is planned for Sept. 11 by the November 29 Coalition.

All those wishing to aid the cause of the Palestinians may contact People's Anti-War Mobilization, 19 West 21 St., 7th fl., New Vilnis, 1982 rugseje 2

York, N. Y. 10010. They will be very grateful.

o o o

Each Saturday night, I listen to the IW Kupcinet talk show. Several weeks ago, while listening to his panel discussing the Palestinian situation, the PLO, the temptation to turn off the channel became almost unbearable.

A representative of Palestine, Syria, Lebanon and Israel appeared as guests. Kup's hostility toward the representative of the Palestinians was so obvious that one could not help but feel compassion for him. Every attempt to explain the plight, the position of the Palestinians was met with rude interruptions—or prejudiced and contradictory statements by Kup. The Professor from Syria fared no better. Only the representative of the Israeli Government, and a "supposedly ordinary woman citizen" from Lebanon were allowed to speak continually, to interrupt the representatives of the Palestinian or Syrian people at every turn.

The woman from Lebanon very archly stated that though she sympathized with the Palestinians, she did not want the Palestinian refugees in her country!

The Palestinian representative reaffirmed that his people too, would not take refuge in Lebanon if they were given an alternative, but non is left them. The Israelis have made them outcasts in their own homeland; and with the ceaseless bombing, the use of horrible phosphorous bombs, the napalm, the people flee wherever they can. He said that the **Palestinians will have their homeland!!**

o o o

On August 12th, as we sat watching the evening news on TV, we could not believe the scene before our eyes. The United States Post Office was worrying about change of address cards for the survivors of a nuclear war! If it had not been said in all seriousness, one could have fancied himself listening to a comedian on Johnny Carson's program.

That the Administration could believe its own Alice in Wonderland fairy tale about surviving a nuclear holocaust is truly terrifying. It clearly indicates the gigantic task ahead for the anti-war movement.

o o o

A repeat of Irv Kupcinet's unyielding position against the Palestinians was revealed when Georgie Ann Guyer appeared as his guest. She had spent months living among the people of Lebanon. She described the horror of the incessant bombing, the destruction of apartment buildings, hospitals, schools, the tragic plight of the refugees in crowded concentration camps.

Kup was unmoved, and implied that if the PALESTINIANS had not violated the Israeli cease fire that this would not have occurred. Guyer pointed out that for 11 months the Palestinians obeyed the cease fire, but that the Israeli's had violated their own cease fire countless times.

To Kup and Begin any LIVING Palestinian is a PLO, and is to be destroyed! How much longer will the world tolerate this genocide against the people of Palestine?

o o o

The dedicated and courageous people who continue to put their lives on the line whenever they protest the construction of any

additional nuclear plants, the nuclear submarines, are the true patriots of America! It is THEY who love their country so much that they are willing to risk their lives to preserve its lakes, its natural wild life refugees for posterity. Their obsession is preservation not destruction!

A friend, who had lived in Germany during World War II, described the horror of a phosphorous gas bomb.

She said the heat was so intense that it burned concrete, metal—that it adhered like napalm, and could not be removed or extinguished. She saw victims of a phosphorous gas explosion running through the streets, their clothes and bodies encased in fire, like living torches. Their screams of anguish were so unearthly that even now, decades later, she can still remember,—causing goose pimples all over her body.

Such horror weapons as phosphorous gas, napalm, should be outlawed by all civilized nations, as was the use of mustard gas during World War I. Yet, these are used by Israel against the people of Palestine and Lebanon. All in the name of retaliation against the PLO, who ARE ALL THE PEOPLE OF PALESTINE IN THE EYES OF ISRAEL.

To the shame of our nation, it is with the aid of millions by the Reagan Administration that this horrible tragedy continues. In the eyes of the world the United States is an accomplice in the extermination of the peoples of Palestine. This must not go unchallenged. The people of America must put an end to this nightmare as they did with the war against Vietnam.

MIRE LDS NARIAI

LDS organas "Tiesa" pranešė, kad nuo birželio 29 d. iki liepos 26 d. mirė šie LDS nariai: John P. Bauble, 66 m. a., 134 kuopa, Cudahy, Wis.; Joseph Kiceina, 91 m. a., Elizabeth, N. J.; Charles Danisevich, 90 m. a., 49 kp., Waterbury Ct.; Sophie Nausėda, 87 m. a., 21 kp., Detroit, Mich.; Crist Bendick, 94 m. a., 112 kp., Chicago, Ill.; Sarah I. Porter, 56 m. a.; 142 kp., Pittsburgh, Pa.

MIRĖ

Pranas Valaitis

CLEARWATER, FLA.

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mary Valaitis, sūnui Ronald (June) Valaitis, podukrai Mary (Bernard) Brennan, podukrai Helen (Charles) Herget, podukrai Josephine (Harold) Seinwerth ir šešioms anūkams.

A. Vaitkienė
F. Vaitkus
V. Žukauskas
Alice Pauliukas
Kay Žebraitis
Tex Žebraitis
Maureen Brennan
Bernie Brennan
Martha Plauska
Ruth Kolar
Nellie De Schaaf
Louis De Schaaf
Mary Montvilas
Charles Yurgon
Tony Litvin
Jean Pockevich
Edv. Stoka

John Pateckas
Ed Jordan
Frances Jordan
Marcella Wassel
John Feiza
Edward Dockus
Bertha Dockus
Anele Dockus
Frances Rimdžius
Hattie Misevich
Catherne Mudra
Valeria Urbikas
Lucille Matuz
Vincent Bogden
Estelle Bogden
J. ir M. Marazai
S. J. Jokubka

Mr. and Mrs. J. Pockevich

ALICE YONIK ATSIUNTĖ LAIŠKĄ

Prieš kurį laiką Alice Yonikienė atsiuntė Millie Kancerienei net 12 puslapių laišką, rašytą mum abiem. Rugsėjo 2 dieną Millie Kancerienė laišką persiuntė man. Smagu, kad Alice jau turi tiek energijos vienu kartu rašyti net mudviem abiem.

Iš laiško aišku, nors slaugių stropiai prižiūriama, bet vis dar negaluoja. Kad ir gerai išsimiega, bet be slaugių pagalbos daug ko negali. Netgi maisto padėklą turi jai atnešti.

Linkiu jai viso geriausio. Nellie

SEPTYNI METAI BE ANDRIEJAUS TAMPKINS

Laikas bėga greičiau, negu upėje sraunus vanduo. Bet žmonių, kurie gyvendami atliko gražius ir visuomenei naudingus darbus, tie darbai nebūna užmiršti.

Rugsėjo 4 d. bus septyni metai kai sustojo plakusi Andriejaus Tampkins-Tamkevičiaus širdis, bet ji pažinusi, jau nekalbant apie mylimą žmoną Mary, sūnų Stanley ir jo šeimą, nepamiršta velionio gražių darbų.

Gaila, kad per anksti jam teko apiešti mus, o kad dar galėjo daug garbingų darbų atlikti, tai nėra mažiausias abejonės, nes jis rėmė ir pats dalyvavo kovoje už išlaikymą pasaulyje pastovios taikos. Jis troško, kad darbo žmogus būtų skaitomas žmogumi pilna žodžio prasme. Už tai užsitarnavo aukštos pagarbos iš tų, su kuriais jis veikė.

Lai bus Jo kilnus atminimas visuomet gyvas ir aukštai gerbiamas visų, su kuriais jis veikė.

Julija M.

DEL "NAUJIENŲ" NUSTEBIMO

Lietuviškiems laikraščiams nėra pyragai, kai kuo tolyn vis labiau stinga darbininkų. Senosios kartos raštingi lietuviai paseno, o naujieji ateiviai raštingi, vadinami dypukai, už menkas algas neina dirbti į lietuviškus laikraščius.

"Naujienos", seniai laukiančios kada "Vilnis" užsidarys, nustebe, kad atsirado dypukų, kurie padeda "Vilni" leisti.

Mes irgi nustebe, iš kur atsirado tokių dypukų, kurie padeda netgi "Naujienoms". "Vilnies dypukai"

MIRĖ IR PALAIDOTAS PRANAS (FRANK) VALAITIS

Ilgametis Ciceros gyventojas Pranas Valaitis prieš kelius metus su žmona Mary išvyko į šiltą Floridą ir apsigyveno Clearwater, Fla. Deje, neilgai Pranas galėjo džiaugtis nauja aplinka. Jo sveikata menkėjo ir jis mažai tegalėjo kur dalyvauti. Rugsėjo 2 d. sustojo plakusi jo jautrioji širdis. Jo palaikai buvo atvežti į Cicerą ir pašarvoti J. Vance koplyčioje. Rugsėjo 6 d., buvo laidotuvė apeiogos. Prisirinko pilna Jean Vance erdvi koplyčia, kad paskutinį kartą patarnavus ir atsisveikinimus su Pranu savo laiku daug dirbusiu pažangos labui. Jo karstą supo gausa gyvų gėlių vainikų bei puokščių.

11 val. ryto pasigirdo liūdnas vargonų balsas, grojant muzikai V. Urbikienei. Po to sekė momentui pritaikinta solistės Estela Bogden daina. Toliau sekė kalba, kurią pasakė anglų kalba Husten Žebraitis. Jis suminėjo velionio atliktus darbus Ciceros Lietuvių Liaudies salėje ir Lietuvių Kultūros ir Meno-Mildos salėje, kur jie abu su žmona daug gražaus darbo įdėjo. Taipgi gražiai padirbėdavo ir "Vilnės" sueigose.

Velionis į šią šalį atvyko 1910 metais. Buvo pašauktas į karo tarnybą pirmajam pasauliniam karui. Kariavo Prancūzijoje, bet grįžo sveikatos nepraradęs. Vedė, augino sūnų. Nelaimė, žmona mirė ir liko jaunametis sūnus, kurį teko tėvui auklėti ir rūpintis jo ateitimi. Kiek vėliau vedė Mary, su kuria išgyveno virš 40 metų. Ji rūpinosi jo laidotuvėmis.

IŠ ROSELANDIEČIŲ SUSIRINKIMO

Rugsėjo 2 d. įvyko Roselando Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas. Oras buvo gana karštas, gal dėl to ne per daugiausiai narių atsilankė.

Susirinkimą atidarė klubo pirmininkė P. Valentienė ir vedė tvarką. Kadangi užrašų sekretorė J. Urmonienė buvo išvykusi pas anūkę į Springfield, Ill., tai susirinkime nedalyvavo. Taipgi nedalyvavo ir įždininkė M. Kancerienė. Tai dienai tarimus užrašyti išrinkta B. Rasinskienė.

Finansų sekretorė davė išsamų raportą, bet nesant įždininkei, raportas užgirti palikta sekančiam susirinkimui.

Stella Chapas ir P. Valentienė pranešė, kad aplankė Klubo narę Eleonorą Wilsonienę, kuri randasi slaugytuvė namuose.

Apkalbėta sekančio susirinkimo klausimas. Rugsėjo pirmą priedienį bus Darbo diena, tai nutarta sekantį susirinkimą kviešti rugsėjo 13 d., tai yra antrą priedienį. Tad prašau visas nares gerai pasižymėti ir dalyvauti susirinkime, kuris prasidės 12:30 diena, Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave.

Draugė A. Vaitkienė pasižadėjo pagaminti izkandžių. Ji sakė, kad gausianti talkos iš narių.

Palinkėta visoms geros sveikatos ir nepamiršti kito susirinkimo, o toms narėms, kurios gimusios rugsėjo mėnesį sudainuota Ilgiausių metų palinkėta ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus.

Po susirinkimo buvo draugiškas pasivaišinimas ir pasidalinimas išpūdžių iš praeitų poros mėnesių.

Visos skirstėsi puikioje nuotaikoje ir linkėjo vienos antros geros sveikatos.

12

Laikina sekr. B. R.

Laidotuvėse dalyvavo sūnus Ronald, jo žmona June ir šeši vaikai.

Čiai (anūikai), taipgi dabartinės žmonos 3 dukros ir jų šeimos.

Per pastaruosius 40 metų velionis buvo mokyklos pastato prižiūrėtoju. Mirė sukaukęs 93 m. a., už mėnesio (rugsėjo 30 d.) būtų atžymėjęs 94 gimtadienį.

Pasibaigus laidotuvė apeiogos, velionio palaikai nuvežti į Lietuvių Tautines kapines ir ten palaidoti.

Kapinėse laidotuvė direktorė Jean Vance žmonos ir sūnaus vardu padėkojo dalyviams už suteiktas paslaugas ir pakvietė visus į Landmark restoraną, kur visi buvo pavaišinti.

Taip buvo užbaigta Prano paskutinė kelionė.

Sios liūdnos žinutės autoriui teko susitikti Praną Valaitį prieš apie 52 metus labai nelinksmoje aplinkoje. Einant į darbą, ant šaligatvio buvau neatsargaus automatinos vairuotojo pertrenktas ir paliktas. Pradžioje galėjau paeiti. Pravažiuojantis P. Valaitis sustojo, paklausė ar galiu paeiti ir padavė savo adresą. Jei bus reikalo, jis paliudys ką matė. Jo nepažinau, nes neseniai buvau atvykusi iš Lietuvos. Tik vėliau paskaičiau adresą ir supratau, kad tai būta lietuviu. Bet jis jau buvo nuvažinęs, skubėjo į darbą.

Sis jo žmoniškas elgesys pasiliko neužmirštas. Mažai rasime žmonių, kurie noriai ištiesia pagalbos ranką ištiktam nelaimėje.

Lai jam bus ramu išstetis šaltame kape, o mes, jo bičiuliai, lanksime jo kapą ir prisiminsime, kad ten išsisi ištikimas darbo klasės sūnus.

Julija M.

PRASIDĖJO "VILNIES" SKAITYTOJŲ GAVIMUI VAJUS

Mieli laikraščių "Vilnės" vakininkai, rėmėjai ir skaitytojai, nepamirškite, kad su rugsėjo pirmą prasideda "Vilnės" naujų skaitytųjų verbavimui ir senų panaujinimui vajas. Sis darbas nelengvas, bet jis yra vienas iš pačių svarbiausių mūsų judėjime. Mes žinome, kad pažangi spauda yra svarbiausias irankis klasių kovoje.

Nelaukime jokių raginimų bei prašymų, stokime į vajuos darbą ir padirbėkime, kad šiame vajuje gautume gražų skaičių naujų skaitytųjų.

Vajininkė J. M.

FRANK OLSON PERGYVENO SĖKMINGĄ ŠIRDIES OPERACIJĄ

Plačiai žinomas veiklus LDS narys ypač jaunimo tarpe ir pažangiame judėjime drg. Frank Olson ėmė rimtai nesiąusti. Gydytojai nustatė, kad būtina širdies operacija. Žmona Aldona, taipgi abu sūnus, labai susirūpino. Neseniai mirė Aldonos brolis Albertas Pavilonis, ir nuo to smūgio šeima dar nebuvo atsigavusi.

Operacija puikiai pavyko, kurią pergyveno rugsėjo 5 d. Ligonis jau pavaikšto. Labai galimas daktas, kad iki skaitysite šią žinią, Frank bus grįžęs iš ligoninės.

Linkėtina mielam pažangiečiui greito ir visiško pasveikimo.

Julija M.

GAVOM AIDO CHORO ALBUMĄ

Gavome Aido choro jubiliejinį albumą, atžymintį Aido choro 70-ties metų gyvavimo sukaktį. Albumas išleistas Lietuvoje ir atsiųstas čia. Yra ko pažiūrėti į albumą, ypač jo turinį ir iliustracijas. Išties, albumo sudarytojams tenka didelis nuopelnas.

Tenka didžiuotis choro mokytoja Mildred Stensler, tiek daug triūso ir savo širdies įdėjusia į chorą, kuriam ji vadovauja per 30 metų. Nenuostabu, kad ji taip gražiai yra įvertinama kaip čia Amerikoje, taip Lietuvoje. Didelis jai bravo.

Choras šiemet buvo pakviestas ir į Lietuvą minėti savo 70-ąsias metines. Lietuvoje choristai susitiko su savo kolegoms dainos rėgėjais.

Nellie

Kultūriečių žiniai

Siuomi primenu Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros klubo narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks rugsėjo 21 d., 12 val. dieną, "Vilnės" salėje. Prašau visas nares atsilankyti, nes turėsime aptarti eilę svarbių klausimų. Vienas iš jų—parišuovimas rudens sezono veiklai.

Sekr. J. M-nė

HELEN TRUSK BUVO RIMTAI SUSIRGUSI

Nuoširdžioji pažangietė Helen Trusk buvo rimtai susirgusi ir rugsėjo 2 d. paguldyta į Gottlieb ligoninę. Gydytojai nustatė, kad be artrito kankinimo buvo užsinuodijęs kraujas. Po gydytojų dėtų pastangų ligonė ima sveikti. Rašant žinią, dukra Aldona sakė, kad už savaitės, kitos tikisi grįžti į namus.

Linkėtina mielai Elenutei nugalėti nelemtą ligą ir vėl būti su mumis. To linkiu iš širdies ir tikiu, kad to linki visos Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narės.

Julija M.

MIRĖ LIETUVIAI

Liepos 30 d. mirė Antanina Vaitkienė, sulaukusi 81 metų, gimusi Odesoje. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Rugsėjo 3 d. mirė Jonas Juozaitis, sulaukęs 79 metų, gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 33 metus.

Rugsėjo 4 d. mirė Della Zitkus, sulaukusi 86 metų, gimusi Lietuvoje, Želmarių parapijoje, Žideišiškių kaime. Amerikoje išgyveno 60 metų.

Frank Walaitis

1888—1982

Our heartfelt thanks go to: Jean Vance for her kind personal attention Tex Žebraitis for his touching eulogy, Estelle Bogden and Valeria Urbikas for their beautiful musical renditions. Pall bearers: John Peteckas, John Feiza, Edward Dockus, Donald Azukas, Frankie Walaitis, Bernie Brennan, All of the friends and relatives who attended the visitation and funeral.

MARY WALAITIS and FAMILY

LIŪDNAS MIRTIES PRISIMINIMAS

Andriejus Tampkins-Tamkevičius

Liūdnei ir širdi veriančiai praslinko septyni metai nuo to mūsų gyvenime skaudaus įvykio—mirties mylimo vyro, tėvo, uošvio ir senelio bei brolio Andriejaus Tampkins, kurio jautrioji širdis sustojo plakusi 1975 metais rugsėjo 4 diena.

Mes žinome, kad mūsų graudžios ašaros bei dejonės mums Jo negražins, bet atėjus tai skaudžiai dienai, kurioje prieš septynius metus jis atsiskyrė iš mūsų visiems laikams, norisi garsiau sudejuoti ir priminti jo ir mūsų draugams, kad jo šviesus atminimas ir gyvenime duoti gražūs pamokinimai yra gyvi mūsų mintyse ir širdyse, ir jie tokie pasiliks iki mūsų krūtinėse širdys plaks.

Nežiūrint, kad vasara šilta, Bet ji man jau ne ta. Niekas mano ilgesių ir skausmų nesupras, Manoji širdis ramybės be Tavęs neras.

Žinau, kad negrįši ir nepaguosi manęs, Liūdna gyvent be Tavęs; Nepamiršiu tavo kilnių darbų, Gyvensiu tęsimui ju.

Liūdinti žmona MARY TAMPKINS
sūnus STANLEY, marti DORIS
anūikai ANTHONY ir JEFFREY
brolis PRANAS ir kiti giminės

Vilnis, 1982 rugsėjo 2